

INSTITUUT VOOR INFORMATIERECHT

JAARVERSLAG

2006

English summary included

FACULTEIT DER RECHTSGELEERDHEID

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

Redactie: Jan Kabel en Anja Dobbelsteen

Instituut voor Informatierecht

Rokin 84

1012 KX Amsterdam

Tel.: 020 525 3406

Fax: 020 525 3033

E-mail: ivir@ivir.nl

<http://www.ivir.nl>

INHOUD

Voorwoord.....	vii
1 INSTITUUTSOVERZICHT	1
1.1 De missie van het Instituut voor Informatierecht	1
1.2 Onderzoeksstrategie	1
1.2.1 De informatiesamenleving	1
1.2.2 De kern van het onderzoeksprogramma	2
1.3 Onderzoeksorganisatie van het Instituut	5
2 ONDERZOEKSPROGRAMMA: OVERZICHT PER DEELTERREIN EN PER GELDSTROOM	7
2.1 Algemene theorievorming.....	7
2.1.1 Algemeen	7
2.1.2 Speerpunten.....	8
2.1.3 Lopend en in 2006 afgerond onderzoek.....	8
2.1.4 Belangrijkste resultaten.....	9
2.2 Informatievrijheid.....	9
2.2.1 Algemeen	9
2.2.2 Speerpunten.....	10
2.2.3 Lopend en in 2006 afgerond onderzoek.....	10
2.2.4 Belangrijkste resultaten.....	11
2.3 Bescherming van de persoonlijke levenssfeer	11
2.3.1 Algemeen	11
2.3.2 Speerpunten.....	12
2.3.3 Lopend en in 2006 afgerond onderzoek.....	13
2.3.4 Belangrijkste resultaten.....	13
2.4 Intellectuele eigendom	13
2.4.1 Algemeen	13
2.4.2 Speerpunten.....	15
2.4.3 Lopend en in 2006 afgerond onderzoek.....	15
2.4.4 Belangrijkste resultaten.....	16
2.5 Commerciële communicatie.....	16
2.5.1 Algemeen	16
2.5.2 Speerpunten.....	18
2.5.3 Lopend en in 2006 afgerond onderzoek.....	18
2.5.4 Belangrijkste resultaten.....	19
2.6 Overheidsinformatie.....	19
2.6.1 Algemeen	19
2.6.2 Speerpunten.....	20
2.6.3 Lopend en in 2006 afgerond onderzoek.....	20
2.6.4 Belangrijkste resultaten.....	21
2.7 Media en telecommunicatie	21

2.7.1 Algemeen	21
2.7.2 Speerpunten.....	23
2.7.3 Lopend en in 2006 afgerond onderzoek.....	23
2.7.4 Belangrijkste resultaten.....	25
2.8 Resultaten.....	26
2.8.1. Criteria.....	26
2.8.2. Kwantitatief.....	31
2.8.3. Kwalitatief: kernpublicaties	31
2.9 Publicaties en andere (onderzoeks)activiteiten per medewerker.....	32
3 PERSONELE INZET: OVERZICHT VAN DE TOTALE INSTITUUTSFORMATIE	55
4 ONDERZOEKSCULTUUR AAN HET INSTITUUT.....	59
4.1 Beleid jonge onderzoekers	59
4.2 Promoties.....	59
4.3 Internationale onderzoekscultuur.....	59
4.4 Behoud wetenschappelijke integriteit.....	59
4.5 Documentatie- en onderzoeksondersteuning	60
4.6 Studiebijeenkomsten	60
4.7 Workshops, congressen en symposia.....	61
4.8 Nationale samenwerkingsverbanden.....	62
4.8.1 ITeR.....	62
4.8.2 TILT	62
4.8.3 Wetenschappelijke verenigingen en tijdschriftredacties.....	62
4.9 Internationale samenwerkingsverbanden	63
4.9.1 European Audiovisual Observatory	63
4.9.2 Buitenlandse universiteiten	63
4.9.3 Internationale wetenschappelijke verenigingen en redacties van internationale publicaties en tijdschriften	64
4.10 Academische reputatie	65
5 MAATSCHAPPELIJKE ACTIVITEITEN	67
6 BEOORDELING WETENSCHAPPELIJKE ADVIESRAAD.....	69
7 OPLEIDING.....	71
7.1 Masteropleiding Informatierecht.....	71
7.2 Bacheloropleiding Nederlands recht: Informatierecht, Inleiding	73
7.3 Post-Academisch Onderwijs	73
7.4 Gastcolleges	74
ENGLISH SUMMARY	75
1. The Institute for Information Law.....	75
2. Research Program	76
3. Management and staff	78
4. Publications	79
5. Educational activities	83

6. Other important activities in 2006	84
7. Documentation Centre	85

Voorwoord

Op weg naar het twintigjarig bestaan van het IViR werd 2006 een bijzonder vruchtbaar jaar. Niet minder dan acht IViR-medewerkers waren betrokken bij de productie van twee belangrijke rapporten over de toekomst van het auteursrecht in Europa, die in opdracht van de Europese Commissie (DG Markt) werden geschreven. Het valt te hopen dat onze conclusies en aanbevelingen, die een waaier van onderwerpen beslaan, hun neerslag zullen vinden in het Europese auteursrechtbeleid van de komende jaren.

Twee grote ITeR-(NWO)projecten werden afgesloten met fraaie boekpublicaties: ‘Coding Regulation’ (over de normatieve rol van informatietechnologie) en ‘The Future of the Public Domain’ (over de proliferatie van exclusieve rechten op informatie); beide werken verheugen zich inmiddels in internationale aandacht. Ook organiseerde het IViR samen met de KNAW een internationaal Academie-colloquium over Open Content. Op nationaal niveau trok een onderzoek naar het redactiestatuut in de dagbladsector, dat werd verricht in opdracht van het Bedrijfsfonds voor de Pers, belangstelling.

Twee IViR-proefschriften zagen in 2006 het licht: Anton Ekkers actuele studie over anoniem communiceren en Annetje Ottows baanbrekende werk over het toezicht op de telecommunicatiesector.

Een groeiend aantal publicaties betrof de positie van de consument in het informatierecht. Zowel in het telecommunicatierecht als in het recht van de intellectuele eigendom dringt de roep om specifieke bescherming van de consument in het recht door. Naar verwachting zal de ‘iConsumer’ in de komende jaren een steeds belangrijker rol in het informatierecht gaan spelen.

Het door het IViR verzorgde masterprogramma Informatierecht trok in het academische jaar 2006-2007 een onverwacht groot aantal studenten. Liefst 45 studenten, waarvan ongeveer de helft een bacheloropleiding buiten de UvA heeft gevolgd, meldden zich dit jaar aan. Deze grote toeloop toont aan dat het informatierecht zich inmiddels ook in het onderwijs blijvend verankerd heeft. Maar het succes van het masterprogramma baart ook zorgen; het legt een steeds groter beslag op de human resources van het IViR. Beperking van de instroom van de masteropleiding is dan ook een prioriteit voor het nieuwe academische jaar.

P.B. Hugenholtz
directeur

1 INSTITUUTSOVERZICHT

1.1 De missie van het Instituut voor Informatierecht

In de afgelopen 20 jaar heeft het Instituut zich ontwikkeld tot het centrale knooppunt in een nationaal en internationaal netwerk van gespecialiseerd rechtswetenschappelijk onderzoek. Het Instituut verenigt in zich alle juridische disciplines die voor dit onderzoek nodig zijn. Het IViR wil een centraal aanspreekpunt en kritisch forum zijn voor het maatschappelijke en politieke debat over de onderwerpen die deel uitmaken van zijn onderzoeksprogramma.

De centrale missie van het Instituut is de ontwikkeling en verdieping van het informatierecht. Informatierecht is een discipline waarin een veelheid van rechtsgebieden samenkomt: intellectuele eigendom, communicatiegrondrechten (privacy en vrijheid van meningsuiting), regulering van overheidsinformatie en commerciële informatie, en marktordening van informatienetwerken (telecommunicatie en media). Het informatierecht is niet aan een informatietechnologie gebonden, maar trekt de lijnen van de oude ('analoge') media door naar de elektronische media (omroep, internet). ICT als zodanig is dus geen onderwerp van onderzoek. Het Instituut is internationaal voortrekker geweest in deze fundamentele benadering en vindt daarin steeds meer navolging in binnen- en buitenland.

Het IViR interesseert zich in het bijzonder voor de convergentieprocessen die tussen de verschillende media en distributiefuncties gaande zijn, en de gevolgen hiervan voor recht en beleid. Informatierecht is een normatief concept, dat wil zeggen dat het een normatief kader ontwikkelt voor een wenselijke inrichting van een informatiesamenleving.

1.2 Onderzoeksstrategie

1.2.1 De informatiesamenleving

De informatiesamenleving kan vanuit verschillende gezichtspunten worden gekarakteriseerd:

Het culturele gezichtspunt

De informatiesamenleving bestaat uit de vrije uitwisseling van meningen en de vrije toegankelijkheid van het openbare kennis domein. In dit gezichtspunt staat centraal de organisatie van het openbare debat en de grenzen daarvan. Centrale juridische aandachtspunten zijn: de functie van de vrijheid van meningsuiting en de intellectuele eigendomsrechten voor de cultuur; de organisatie van de media

en de inrichting en toegang tot de mediamarkt; de rol van de overheid bij de informatievoorziening; de publieke dienst; de toegankelijkheid van informatie in het publieke domein en de omlijning van dit begrip; de rol van de markt bij de productie en distributie van informatie.

Het economische gezichtspunt

In de informatiesamenleving is kennis het belangrijkste economische goed. Centrale juridische aandachtspunten zijn: het recht van intellectuele eigendom, de onderlinge relatie van de verschillende intellectuele eigendomsrechten en de relatie tussen eigendomsrechten en vrijheidsrechten; nieuwe eigendomsrechten of quasi-eigendomsrechten op informatie; rechtseconomische analyse van oude en nieuwe IE-rechten; de commodificering en vermarkting van informatie in alle aggregatievormen.

Het gezichtspunt van sturing en controle

In de informatiesamenleving worden personen en objecten in toenemende mate door informatie- en communicatietechnologie (ICT) gestuurd en gecontroleerd. Centrale juridische aandachtspunten zijn de privacy en de communicatievrijheid; (persoons)gegevensverzameling voor commerciële en publieke controle- en sturingsdoeleinden; databanken van persoonsgegevens; controle van privé-communicatie; regulering door middel van ICT.

Het gezichtspunt van de netwerksamenleving

De centrale juridische aandachtspunten zijn de organisatie van de (tele)communicatiemarkt; de convergentie tussen inhoud en distributie; de rol van oude en nieuwe 'gatekeepers' in het communicatieproces; horizontale en verticale integratie in de distributieketens; het verdwijnen van de nationale staat als enige gezag- en sturingseenheid; nieuwe reguleringsmechanismen.

1.2.2 De kern van het onderzoeksprogramma

Het informatierecht wordt gedefinieerd als het recht dat de productie, opslag, distributie en gebruik van informatie betreft. Als zodanig werkt het door in de vier hiervoor geformuleerde gezichtspunten, die in onderlinge relatie en onderling verband worden bestudeerd. Het informatierecht bevindt zich dus in een multidisciplinair spanningsveld, waarin culturele, economische, technische en bestuurlijke aspecten samenkomen. Er is een aantal trends aanwijsbaar die dit proces versterken, die hieronder worden benoemd.

Veranderingen in de waardeketen

Voor de digitale revolutie waren productie-opslag-distributie-gebruik helder van elkaar te onderscheiden schakels in de waardeketen. Een auteur of uitgever

produceerde, een databank legde vast, een transporteur vervoerde, een gebruiker consumeerde. De exploitatieschema's van het recht van intellectuele eigendom zijn hierop mede gebaseerd. In de wereld van digitale productie, opslag, distributie en gebruik zijn deze schakels niet zo gemakkelijk meer te onderscheiden. De rol en onderlinge relatie van de schakels verdienen daarom in een netwerksamenleving nieuwe aandacht. Een voorbeeld is de veranderde relatie tussen de producent en de consument van informatie. De afnemer van muziek rekent deze met voorbijgaan van tussenliggende schakels rechtstreeks af met de 'content-provider' (producent of databank). Muziekdatabanken worden exploitanten en gaan een eigen rol spelen naast de producenten.

De verandering in de waardeketen heeft ook een verschuiving in de verschillende aandachtsmarkten waarop informatieproducenten en informatiedistributeurs en -verzamelaars opereren tot gevolg. Zij gaan elkanders markten betreden en worden concurrent. Dat heeft ook juridische consequenties.

Convergentie van media en telecommunicatie

Zowel horizontaal als verticaal groeien voorheen gescheiden informatiediensten, -dragers en -infrastructuren naar elkaar toe. Daardoor is het in een netwerksamenleving niet meer mogelijk productie en distributie afzonderlijk te bestuderen; mediarecht en telecommunicatierecht gaan in elkaar over. Distributeurs krijgen mediaverantwoordelijkheden, media maken zich los van distributieplatforms. Distributieplatforms, zoals 'portals' en elektronische gidsen, gaan de functies van de klassieke media overnemen. Het verschil tussen pers en elektronische media vervaagt, alsook het verschil tussen individuele toegang en door media gecontroleerde toegang tot openbaar informatiegebruik. Dit heeft ook consequenties voor sturing en controle. Zo rijst de vraag onder welke voorwaarden sturing en controle op inhoud in de daaronder liggende distributielaag kan plaatsvinden. Een voorbeeld is de censuur van via het internet aangeboden informatiediensten door middel van software.

Verandering in communicatiepatronen

Communicatiepatronen plegen volgens het navolgende model te worden voorgesteld.

Informatieaanbod		
Dienstregeling	<i>Individueel</i>	<i>Centraal</i>
<i>Individueel</i>	1. Conversatie (voorbeeld: een telefoongesprek)	2. Consultatie (voorbeeld: een individueel zoekpad in een databank)
<i>Centraal</i>	3. Registratie (voorbeeld: registratie en controle van persoonsgegevens)	4. Allocutie (voorbeeld: omroep)

De recente ontwikkeling laat een kanteling zien, waarbij registratie en consultatie geleidelijk de belangrijkste communicatievormen worden. Dit geeft ook een cultuuromslag in wat moet worden aangemerkt als openbare communicatie en wat niet en welke regels daarop van toepassing zijn. Conversatie en allocutie blijven wel bestaan, maar worden steeds meer geflankeerd door, en soms zelfs vervangen door, consultatie en registratie. Het internet is slechts een voorbeeld van een algemene ontwikkeling: een individu neemt deel aan een openbare discussie door een discussiegroep; zijn communicatiehandeling wordt geregistreerd. Hetzelfde geldt voor gebruikshandelingen die worden bestreken door het recht van intellectuele eigendom. Het gevolg is dat iedere communicatiehandeling een tot een individu traceerbare handeling wordt. Hierdoor ontstaan nieuwe raakvlakken tussen het recht van privacy (sturing en controle) en de andere deelgebieden (toegankelijkheid en exclusief gebruik van informatie). Sturing en controle raken verweven met een gebied dat tot voor kort werd gekarakteriseerd door het culturele gezichtspunt.

Openbaar-commercieel

Het scherpe onderscheid tussen een vrij of tegen lage kosten toegankelijk domein (het publiek domein) van informatie dat door alle burgers gedeeld kan worden en een exclusief door eigendomsrechten beschermd domein, vervaagt. Daardoor verandert ook de economie van de informatiesamenleving. In het recht van intellectuele eigendom vervaagt daardoor de grens tussen vrij toegankelijke ideeën en natuurwetten en beschermde bewerkingen en toepassingen. De door de overheid en sommige commerciële partijen geproduceerde openbare gegevens vormen de grondstof voor aanbieders van ‘value-added services’ die deze onbewerkte gegevens in veredelde vorm exploiteren. Deze gegevens zijn onontbeerlijk voor publieke (wetenschappelijke) en commerciële (industriële)

toepassingen. Aan steeds meer gegevens wordt een prijs verbonden, waardoor de vrije toegankelijkheid van informatie afneemt.

Internationalisering en horizontalisering van gezagsverhoudingen

Op het terrein van het informatierecht raken de nationale en internationale rechtsorde steeds meer met elkaar verweven. De nationale wetgever wordt gaandeweg een eindstation in een proces van internationale normstelling. Daarnaast komen nieuwe internationale gezagsvormen met een publiek/privaat karakter op, zoals de organisatie van het internet laat zien.

1.3 Onderzoeksorganisatie van het Instituut

Prof. mr. P.B. Hugenholtz is sinds 1 januari 2004 wetenschappelijk directeur van het Instituut. Hij wordt in de uitoefening van zijn functie bijgestaan door prof. mr. E.J. Dommering, mw. mr. M.M.M. van Eechoud, prof. dr. N.A.N.M. van Eijk en prof. mr. J.J.C. Kabel. Tezamen vormen zij de directie van het Instituut. De directie is verantwoordelijk voor het aantrekken, begeleiden en (doen) uitvoeren van het onderzoek. De directie wordt daarin bijgestaan door Anja Dobbelsesteen.

Het onderzoeksprogramma van het IViR bestaat uit een zevental (hoofdzakelijk positiefrechtelijk) gedefinieerde onderdelen, die elkaar ten dele overlappen. Binnen alle deel terreinen zijn nieuwe, veelal door de digitalisering ingegeven ontwikkelingen aan te wijzen waarop het onderzoek zich concentreert, zonder het ‘analoge’ informatierecht uit het oog te verliezen.

De onderzoeksportefeuilleverdeling is als volgt:

Algemene gang van zaken	Hugenholtz
Theorie van het informatierecht	Dommering
Informatievrijheid	Dommering
Bescherming van de persoonlijke levenssfeer	Kabel
Intellectuele eigendom	Hugenholtz
Commerciële informatie	Kabel
Overheidsinformatie	Van Eechoud en Kabel
Media en telecommunicatie	Dommering en Van Eijk

2 ONDERZOEKSPROGRAMMA: OVERZICHT PER DEELTERREIN EN PER GELDSTROOM

2.1 Algemene theorievorming

2.1.1 Algemeen

De convergentie tussen informatiediensten, -dragers en -infrastructuren heeft ingrijpende gevolgen voor het informatierecht in zijn volle breedte. Traditionele, op de aard van het medium of de techniek georiënteerde onderscheidingen tussen de deelgebieden van het informatierecht vallen weg of vervagen, en vragen om nieuwe rechtstheoretische afbakening.

In de theorie van het informatierecht krijgt verder een centrale plaats de inrichting van nieuwe informatietransacties. Zowel de theorieën over de klassieke grondrechten als die over intellectuele eigendomsrechten gaan uit van de communicatiepatronen ‘conversatie’ (van individu naar individu) en ‘allocutie’ (van centraal punt naar homogeen publiek); begrippen als ‘openbaarmaking’ en ‘openbare communicatie’ zijn hierop gebaseerd. Ook gaan ze uit van een tweedeling tussen immateriële openbaarmaking en distributie van informatie op tastbare dragers; deze tweedeling lijkt echter achterhaald. Een andere omwenteling is dat de informatierelaties die werden beheerst door in publiek recht verankerde regels, waarin waarden als eigendom, vrijheid en privacy werden beschermd, in toenemende mate worden geregeld in contractuele verhoudingen.

De algemene theorie van het informatierecht houdt zich in de eerste plaats bezig met de institutionele organisatie van het informatievoorzieningsproces. Onderzocht wordt hoe klassieke functies, zoals productie en distributie van informatie in nieuwe communicatiestructuren (zoals het internet), een andere plaats vinden. Daarnaast wordt de rol van nieuwe functies onderzocht, zoals de zoek- en ordeningsfuncties in omvangrijke databestanden. Voorts wordt gekeken welke gevolgen dit heeft voor de commerciële organisatie van de informatiemarkt en de rol die de overheid daarin moet spelen. Tenslotte zal dit in alle gebieden moeten leiden tot een herijking van het begrippenapparaat.

In de navolgende paragrafen wordt het onderzoeksveld nog onderverdeeld in de ‘oude’ gebieden, hetgeen bij het historisch gevormde positieve recht dat object van studie vormt onvermijdelijk is. Het speerpunt van het onderzoek in de algemene theorievorming voor de komende jaren is de grensoverschrijdende begripvorming, waarin de positiefrechtelijke deelgebieden steeds meer worden losgelaten.

2.1.2 Speerpunten

De ontwikkeling van nieuwe, het positieve recht overstijgende begrippen met betrekking tot toegang, controle en exclusiviteit van informatie, en met betrekking tot de organisatie van informatievoorzieningsprocessen.

2.1.3 Lopend en in 2006 afgerond onderzoek

Eerste geldstroom

- *De onbevangenheid van telecommunicatie in het digitale tijdperk*

Promotor: Dommering

Begeleider: Nieuwenhuis

Promovendus: Steenbruggen

Einddatum: in overleg. Steenbruggen werkt al geruime tijd als advocaat

- *Revisie Handboek Informatierecht 2000*

Onderzoeker: Dommering

Einddatum: lopend project (eind 2007)

Tweede geldstroom

De financiering van onderzoek op dit terrein geschiedt verder voornamelijk door (overigens aflopende) inkomsten uit de tweede geldstroom in het kader van het door NWO gefinancierde programma Nationaal Programma Informatietechnologie en Recht (ITeR). Het gaat daarbij om de volgende projecten:

- *Code as Code*

Projectleider: Dommering

Onderzoekers: Asscher, Helberger, Fischer en Lambers

Einddatum: gepubliceerd als *Coding Regulation: Essays on the normative role of Information Technology*, Den Haag: T.M.C. Asser Press 2006, 301 pp.

- *Commodificering van Informatie*

Projectleider: Hugenholtz

Onderzoekers: Guibault en Van Eechoud

Einddatum: gepubliceerd als *The Future of the Public Domain*, Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International 2006

- *Regulering van communicatienetwerken*

Projectleiders: Dommering en Theeuwes (Faculteit der Economische Wetenschappen en Econometrie)

Onderzoeker: Van Geffen

Einddatum: 2007

- *Netwerkvormend onderzoek*

Projectleiders: Dommering en Van Eijk

Einddatum: in 2006 is eindverslag uitgebracht aan ITeR

2.1.4 Belangrijkste resultaten

De belangrijkste bijdrage was ongetwijfeld het *Code as Code* project dat uitmondde in het boek *Coding Regulation: Essays on the normative role of Information Technology*, Den Haag: T.M.C. Asser Press 2006, 301 pp.

2.2 Informatievrijheid

2.2.1 Algemeen

De klassieke waarden van de vrijheid van meningsuiting in relatie tot andere vrijheden (godsdienstvrijheid en privacy) blijven hoog op de onderzoeksagenda staan. Europa zal de komende decennia mede ten gevolge van grote migratiebewegingen een hernieuwde confrontatie tussen culturen en levensovertuigingen doormaken. De vanzelfsprekendheid van nationale grensoverschrijding van informatiestromen en de verdere internationalisering van rechtsbetrekkingen versterken dit proces. Het grondrecht van de vrijheid van meningsuiting zal daarbij opnieuw op de proef worden gesteld.

De individualisering van communicatiepatronen en het daardoor uiteenvallen van het publiek noopt tot het opnieuw doordenken van begrippen als openbaarheid, openbaarmaking, publiek, recht op toegang, ontvangstvrijheid, etc. De onafhankelijkheid van overheids- en commerciële macht blijft hiernaast een onderzoeksthema. Speerpunt voor de komende jaren is het onderzoek naar de juridische vrijheid van het openbare debat in de nieuwe elektronische en culturele omgeving.

Openbaarheid van bestuur en openbare toegankelijkheid van informatie vormen een breed onderzoeksthema dat aan belang wint in een samenleving die gekenmerkt wordt door commodificering van informatie. Hiermee wordt bedoeld dat feiten en (half)bewerkte data in toenemende mate van het publiek domein worden uitgesloten. Dit is een nieuw grensoverschrijdend thema, dat al zo ver is ontwikkeld dat het hierna afzonderlijk als nieuw gebied wordt beschreven.

Onder positieve verplichtingen wordt verstaan dat op de overheid verplichtingen rusten om de verwerkelijking van de met grondrechten beoogde doelen te bevorderen. Vooral onder invloed van Europese normen heeft de nationale overheid steeds meer taken op dit gebied gekregen. In de sfeer van het recht van vrije meningsuiting vonden deze plichten van oudsher hun verankering in de regulering van de omroep en in openbaarheidswetgeving. Door de geschetste convergentieprocessen vervagen die aanknopingspunten. Dat betekent dat het

onderzoek erop gericht moet zijn om terzake een nieuwe rol van de overheid te formuleren. Dit is een belangrijk speerpunt in het onderzoek voor de komende jaren.

De botsing tussen privacy en openbaarheid in een steeds meer door elektronische media gedreven samenleving en de toenemende roep om publieke verantwoording van personen werkzaam in publieke of commerciële functies dwingen tot verdere uitdieping van de relatie tussen privé-leven en openbare communicatie over personen en instellingen.

Door de opmars van het internet is sprake van een toenemende individualisering van het media- en informatiegebruik. Deze geleidelijke verschuiving naar een vraag-georiënteerd gebruik maakt dat de bestaande concepten van mediaregulering niet meer goed passen. Bovendien ontstaan nieuwe mediafuncties op het niveau van zoeken en selecteren van informatie die nieuwe vragen oproepen met betrekking tot de bescherming van objectiviteit en onafhankelijkheid. Nieuwe partijen die voorheen tot de telecommunicatie- of andere distributiesectoren behoren betreden dit nieuwe speelveld.

Het niet meer aan een staatsterritoir gebonden elektronische informatieaanbod en -gebruik voegt een nieuwe dimensie toe aan het onderzoek naar internationale regulering van informatiestromen.

2.2.2 Speerpunten

Het openbaar debat in de nieuwe elektronische en culturele omgeving, een niet mediagebonden informatiebeleid van de overheid, nieuwe intermediairs in het informatievoorzieningsbeleid.

2.2.3 Lopend en in 2006 afgerond onderzoek

Eerste geldstroom

- *The underexplored nexus between Freedom of expression and minority rights*

Promotores: Dommering en Gilbert (University of Essex)

Begeleider: Van Eijk

Promovendus: McGonagle

Einddatum: eind 2007

- *Annotatie NJ van uitspraken van EHRM in artikel 10 EVRM zaken*

Projectleider: Dommering

Einddatum: lopend

Tweede geldstroom

- *Anonimiteit en uitingsvrijheid*

Promotor: Dommering

Begeleider: Kabel

Promovendus: Ekker

Einddatum: promotiedatum 14 maart 2006

Derde geldstroom

- *Het redactiestatuut bij dagbladen*

Opdrachtgever: Bedrijfsfonds voor de Pers

Projectleiders: Dommering en Van Eijk

Onderzoekers: Asscher en Franken van Bloemendaal

Einddatum: afgerond in 2006, gepubliceerd in 2007

2.2.4 Belangrijkste resultaten

Belangrijkste resultaat op dit deel terrein de diepgaande studie van Ekker over anonimiteit en uitingsvrijheid.

2.3 Bescherming van de persoonlijke levenssfeer

2.3.1 Algemeen

In een samenleving van sturing en controle zijn het recht op privacy en het communicatiegeheim (als onderdeel van de privacy) sleutelbegrippen geworden. De combinatie van het kantelende perspectief van horizontalisering van gezagsverhoudingen en individualisering van communicatiepatronen, maakt de handhaafbaarheid van de grondrechtelijk beschermde privacy problematisch. Verplaatsing van het staatsbelang van bescherming van het staatsterritoir naar bescherming van burgers en instellingen tegen individueel of in groepsverband internationaal opererende criminaliteit, zet het grondrecht onder druk. De voortschrijdende techniek van individuele sturing en controle is een andere factor van betekenis. Een en ander maakt dat het onderzoek naar grenzen en mogelijkheden van grondrechtelijke bescherming van privacy een speerpunt is geworden.

Opslag en verwerking van persoonsgegevens en de effectiviteit van juridische controle op deze activiteiten is een ander centraal aandachtspunt. De interactiviteit tussen consument en burger enerzijds en bedrijven en overheid anderzijds levert belangrijke economische en democratische voordelen op. Het evenwicht tussen noodzakelijke verwerking van persoonsgegevens en bescherming van de persoonlijke levenssfeer is echter uiterst moeizaam in stand

te houden, als gevolg van toenemende individualisering in de commerciële sfeer, de toenemende noodzaak van centrale verwerking van gegevens voor wetenschappelijk onderzoek, voor bestuursdoeleinden en voor handhaving van strafrechtelijke regels en van exploitatierechten. Met name op dat laatste terrein springt de positie van intermediairs als aanknopingspunt voor handhaving in het oog. De behoefte aan verwerking van persoonsgegevens ten behoeve van commerciële en bestuursdoeleinden wordt zowel door de consument en de burger zelf als door bedrijfsleven en overheid als gewenst beschouwd ten einde aan de individuele wensen tegemoet te kunnen komen. Transparantie over de verwerking van persoonsgegevens bestaat echter nauwelijks, ondanks de rechten die de consument in dit opzicht toebedeeld heeft gekregen. Noodzaak en omvang van informatieplichten op dit terrein dienen nader te worden onderzocht.

Als gevolg van stroomlijning van bestuursdiensten en van bestrijding van terrorisme en andere vormen van criminaliteit, worden persoonsgegevens steeds meer op centraal niveau verwerkt en worden van intermediairs opsporingsdiensten gevegd. Bestuurs- en strafrechtelijke waarborgen voor de burger worden in dit opzicht van minder belang geacht. Onderzocht dient te worden welke betekenis de klassieke rechtstatelijke waarborgen dienen te hebben tegenover de noodzaak van sturing en controle in de informatiesamenleving.

De algemene regulering van de bescherming van persoonsgegevens waarvoor op Europees en nationaal niveau is gekozen, blijkt enerzijds te lijden aan overregulering en is anderzijds een instrument om op gemakkelijke wijze in uitzonderingen op de bescherming te voorzien. De kern van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer dient gewaarborgd te worden en overregulering dient als zodanig te worden herkend. De functie van techniek als middel tot regulering en bescherming moet op zijn proportionaliteit worden onderzocht.

Er is nog nauwelijks een volledig zicht op de internationale stroom van persoonsgegevens. Het verschillend gewicht dat aan bescherming van persoonsgegevens in verschillende delen van de wereld wordt toegekend, maakt een gelijkwaardige bescherming van persoonsgegevens tot een heikele zaak, ook in de uitgebreide Europese Unie.

2.3.2 Speerpunten

Bescherming van privacy in een door techniek en controle gedreven samenleving, effectiviteit van beschermingsniveaus, effectiviteit van de regulering van gebruik en exploitatie van persoonsgegevens, internationaal

verkeer van persoonsgegevens, privacy als verbindend element in alle informatietransacties.

2.3.3 Lopend en in 2006 afgerond onderzoek

Eerste geldstroom

- Annotatie NJ uitspraken EHRM over artikel 8 EVRM

Onderzoeker: Dommering

Einddatum: lopend

Tweede geldstroom

- *Traffic data and privacy on the internet*

Projectleider: Dommering

Onderzoeker: Fischer

Einddatum: 2007

2.3.4 Belangrijkste resultaten

In 2006 is een aantal annotaties in de Nederlandse Jurisprudentie op dit terrein verschenen. Het op 14 maart verdedigde proefschrift van Ekker is mede aan dit thema gewijd. Kabel schreef een grotendeels nieuw hoofdstuk over informatiebureaus, particuliere onderzoeksbureaus en zwarte lijsten in de vierde druk van *Privacyregulering in theorie en praktijk*.

2.4 Intellectuele eigendom

2.4.1 Algemeen

Het recht van de intellectuele eigendom vormt traditioneel de rechtsgrondslag voor eigendomsaanspraken op informatieproducten en -diensten. Het auteursrecht beschermt culturele uitingen, het octrooirecht technische vindingen, het modellenrecht industriële vormgeving, enzovoorts. Daarnaast beschermt het merkenrecht tekens ter aanduiding van producten en diensten. Kernvragen die zich op dit terrein voordoen betreffen het domein van de verschillende deelgebieden, de beschermingsomvang en de reikwijdte van de wettelijke beperkingen. Ook de onderlinge afbakening van de rechten van intellectuele eigendom (cumulatie of negatieve reflexwerking) en de relatie tot de vrijheid van mededinging en de ‘vrijheid van nabootsing’ zijn belangrijke deelthema’s. Tenslotte is de vorming van nieuwe exclusieve rechten en hun relatie tot het gesloten systeem van intellectuele eigendomsrechten een aandachtspunt.

De omslag van industriële samenleving naar informatiemaatschappij, die zich sedert de jaren '80 van de vorige eeuw in hoog tempo voltrekt, is gepaard

gegaan met een sterke proliferatie van rechten van intellectuele eigendom: bestaande rechten werden uitgebreid (o.a. het octrooirecht), de beschermingsduur verlengd (m.n. het auteursrecht), nieuwe rechten (o.a. het databankenrecht) geïntroduceerd. Het behoud van een solide publiek domein van informatie, mede gefundeerd op de informatievrijheid, is hierdoor een belangrijk aandachtspunt van onderzoek geworden. Daarbij richt de aandacht zich tevens op vormen van contractuele zelfregulering, zoals Open Source en Creative Commons.

Ook op internationaal niveau is het recht van intellectuele eigendom, vooral onder druk van de ontwikkelde landen, de afgelopen decennia aanzienlijk versterkt. Dit proces heeft zich binnen de Europese Unie onder de vigeur van de harmonisatie voltrokken, maar het is de vraag of de beoogde eenvormigheid van het recht van de intellectuele eigendom hierdoor daadwerkelijk is gerealiseerd. De vraag rijst tevens of er voor de ontwikkelingslanden geen bijzonder statuut in het internationale recht van intellectuele eigendom zou moeten komen. Meer in het algemeen is de plaats van de intellectuele eigendom in het internationale handelsrecht onderwerp van studie.

Tengevolge van de geschetste omslag van communicatiepatronen, die zich vooral op het internet manifesteert, voltrekt zich in de sfeer van de intellectuele eigendom gaandeweg een verschuiving naar contractuele relaties tussen auteurs, producenten, intermediairs en eindgebruikers. Deze contractuele autonomie staat mogelijk op gespannen voet met de gebruiksvrijheden die op de informatievrijheid en het privacyrecht zijn gebaseerd, en in het recht van intellectuele eigendom erkenning hebben gevonden. Tegelijkertijd geeft deze verschuiving een nieuwe dimensie aan de traditionele contractuele verhouding tussen auteur en exploitant/gebruiker (auteurscontractenrecht).

Verschuivingen in de waardeketen, waardoor traditionele actoren nieuwe rollen gaan vervullen en nieuwe intermediairs (zoals ISP's en aanbieders van portals en zoekmachines) zich aandienen, doen belangrijke vragen rijzen over de allocatie van rechten en op het punt van de civiele aansprakelijkheid. Ook het instituut van het collectieve rechtenbeheer en het bestaande stelsel van heffingen verdient hierdoor, mede in dit licht van de opmars van het Digital Rights Management (DRM), nadere studie. Maar DRM roept ook het scenario op van een wereld waarin informatiegebruikers met handen en voeten aan informatieproducenten zijn gebonden. Een onderzoeksvraag is in hoeverre hier voor het consumentenrecht een rol is weggelegd.

2.4.2 Speerpunten

Nieuwe internationale informatietransacties, de veranderende rol van intermediairs, allocatie van rechten, consistentie van het systeem van intellectuele eigendomsrechten, nieuwe omlijning van het publiek domein, consumentenbescherming in informatietransacties, auteurscontractenrecht.

2.4.3 Lopend en in 2006 afgerond onderzoek

Eerste geldstroom

- *Commentaar op het Europees auteursrecht*

Projectleider: Hugenholtz

Einddatum: gepubliceerd als *European Copyright Law*, Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International 2006, 476 pp.

- *Protection of Computer Programmes*

Promotor: Hugenholtz

Begeleider: Guibault

Promovendus: Van Rooijen

Einddatum: 2010

- *Formalities in Copyright Law*

Promotor: Hugenholtz

Begeleider: Kabel

Promovendus: Van Gompel

Einddatum: 2010

Tweede geldstroom

- *Samenloop van jurisdictie bij inbreuken op intellectuele eigendom op het Internet*

Projectleider: Van Eechoud

Onderzoeker: Van Eechoud

Einddatum: 2006/2007

Derde Geldstroom

- *Creative Commons*

Opdrachtgever: Creative Commons Nederland

Projectleider: Hugenholtz

Onderzoekers: Guibault, Van Eechoud, Hoorn en Van der Wal

Einddatum: 2008

- *Recasting of Copyright Law*

Opdrachtgever: Europese Commissie

Projectleider: Hugenholtz

Onderzoekers: Hugenholtz, Van Eechoud, Van Gompel, Guibault, e.a.

Einddatum: gepubliceerd als *The Recasting of Copyright & Related Rights for the Knowledge Economy*, November 2006, 308 pp.

- *Evaluation Information Society Directive*

Opdrachtgever: Europese Commissie

Projectleider: Hugenholtz

Onderzoekers: Guibault en Hugenholtz

Einddatum: 2006/2007

- *Copyright Tribunal*

Opdrachtgever: Ministerie WODC

Projectleider: Hugenholtz

Onderzoekers: Hugenholtz, Hins en Winthagen

Einddatum: 2007

2.4.4 Belangrijkste resultaten

Het IViR produceerde in opdracht van de Europese Commissie twee zeer grote studies op het terrein van het Europese auteursrecht. In de Recasting-studie werd het *acquis communautaire* kritisch tegen het licht gehouden en worden aanbevelingen gedaan voor toekomstig beleid. In de tweede studie werd de richtlijn Auteursrecht in de Informatiemaatschappij geëvalueerd en aan haar eigen doelstellingen getoetst.

2.5 Commerciële communicatie

2.5.1 Algemeen

Commercialisering en individualisering zijn de trefwoorden op dit terrein. Scheiding tussen commerciële en redactionele informatiestromen lijkt in de media in mindere mate als ideaaltype te worden gezien, ook door andere dan commerciële informatievervaardigers, zoals overheidsinstanties en maatschappelijke groeperingen. Collectieve benadering van consumenten maakt plaats voor registratie van persoonsprofielen tot op het individuele niveau. Consumenten vertonen in grotere mate dan voorheen zelfstandig individueel zoekgedrag. De ontwikkelingen die zich niet alleen bij de audiovisuele media maar ook bij persmedia voordoen, zijn in verhevigde mate te herkennen op het internet. Het juridisch kader is voor het overgrote deel Europees van aard.

De dwarsverbanden tussen de productie van redactionele en van commerciële en andere vormen van beïnvloedende informatie vormen een speerpunt van het onderzoek. Het gaat daarbij om het gebrek aan kwaliteit van informatie als gevolg van verlies aan redactionele onafhankelijkheid en om de toename van de kwantiteit van commerciële informatie. Het lijkt erop dat de Europese

regelgeving min of meer klakkeloos de trend naar meer mogelijkheden voor commercialisering van informatie volgt. Het klassieke fijnmazige omroepmodel dat evenwicht beoogt in de samenleving van redactie en commercie, vertoont scheuren, mede omdat het niet zomaar is over te planten naar de individuele communicatierelaties die het internet mogelijk maakt. Liberalisering van reclameregels is het gevolg en de vraag is hoe die liberalisering zich verhoudt met een andere trend: die van bescherming van de consument tegen oneerlijke handelspraktijken.

De hierboven gesignaleerde verschuivingen van allocutie naar conversatie en consultatie leiden tot minder duidelijke normen op het terrein van betrouwbaarheid van commerciële informatie. Dit is een tweede speerpunt in het onderzoek. Individuele communicatierelaties zijn nu eenmaal minder gemakkelijk te reguleren. Tegelijkertijd ontstaat het voor een interne markt noodzakelijke beeld van de goed geïnformeerde informatieconsument die zelfstandig afwegingen kan maken over de betrouwbaarheid van commerciële informatie. Die tegenstelling doet onder meer de vraag rijzen naar de juridische houdbaarheid van tal van paternalistisch te bestempelen reclameverboden op het terrein van geneesmiddelenvoorziening, snoep, alcohol, tabak, vrije beroepen. De feitelijke houdbaarheid van dat soort beperkingen staat, mede dankzij internet, natuurlijk al veel langer op de tocht.

Zelfregulering wordt meer en meer vervangen door wettelijke regelingen. Wat echter gemist wordt is een fundamentele discussie over de consistentie en coherentie van die regelgeving. Dit is een derde speerpunt in het onderzoek. In die discussie zou het moeten gaan om de vraag hoe noodzakelijk specifieke regelgeving is en op welke punten met algemene (horizontale) regelgeving kan worden volstaan. Voorts kan worden geconstateerd dat wat betreft horizontalisering en verticalisering van regels, ook zelf- en co-regulering vaak net zo een proliferatie van regels kent als wetgeving. Met name op complexe, geliberaliseerde markten, zoals de telecommunicatiemarkt en de energiemarkt moet worden nagedacht over de vraag welke juridische instrumenten op een coherente wijze kunnen worden ingezet om de informatielawine en de informatiekloof te reguleren.

Ook de Europese wetgeving op het terrein van commerciële informatie leent zich voor toetsing op consistentie en coherentie, met name op de vraag hoeveel vrijheid de lidstaten door de Europese wetgever en de Europese rechter wordt overgelaten. Dit aspect komt in de hiervoor geformuleerde speerpunten van het onderzoek aan bod. Het gebruik van duidelijke normatieve maatstaven (bijvoorbeeld het al eerder genoemde beeld van de informatieconsument) voor de uitleg van Europees- en nationaalrechtelijke begrippen zou een bijdrage

kunnen leveren aan consistentie in het recht m.b.t. commerciële informatie. Het ziet er echter naar uit dat harmonisering in veel gevallen maar schijn is vanwege de bevoegdheid die aan de lidstaten wordt overgelaten. Niettemin is die schijn in veel gevallen bedrieglijk: onderzoek naar de rechtspraak in de lidstaten zou wel eens kunnen uitwijzen dat in veel gevallen er een grote mate van gelijklopende oplossingen bestaat. De discussie gaat daar echter niet over en dat is nadelig voor wenselijke harmonisering van regels op het terrein van commerciële communicatie in de interne markt.

2.5.2 *Speerpunten*

De relatie commerciële/redactionele verantwoordelijkheid van informatie-aanbod, regulering van commercieel informatieaanbod in nieuwe communicatieverhoudingen, Europese harmonisatie van regulering van commercieel informatieaanbod.

2.5.3 *Lopend en in 2006 afgerond onderzoek*

Externe promotie

- *Coherency of EC Law in the Field of Cross Border Commercial Communications in the Internal Market*

Projectleiders: Kabel en Vogelaar (Europees recht UvA)

Onderzoeker: Vollebregt

Einddatum: wordt afgerond als handboek

Eerste geldstroom

- *Trademark Law and Freedom of expression and information*

Promotor: Kabel

Begeleider: Guibault

Promovendus: Sakulin

Einddatum: 2009

- *Legal assessment of misleading commercial information*

Promotor: Kabel

Begeleider: Van Eechoud

Promovendus: Steijger

Einddatum: 2010

- *Beschouwingen over Commerciële Communicatie en recht*

Projectleider: Kabel

Onderzoeker: Kabel

Einddatum: lopend

- *Annotaties rechtspraak merkenrecht, reclamerecht en oneerlijke mededinging*

Projectleider: Kabel

Onderzoeker: Kabel
Einddatum: lopend

2.5.4 Belangrijkste resultaten

Kabel schreef samen met Dr. Frauke Henning-Bodewig van het Max Planck Instituut het internationale rapport voor de LIDC over de samenloop tussen consumentenbescherming en bescherming van concurrenten in het oneerlijke mededingingsrecht.

2.6 Overheidsinformatie

2.6.1 Algemeen

Vanuit cultureel en politiek gezichtspunt is openbaarheid van overheidsinformatie essentieel voor het functioneren van de democratische rechtsstaat. Het stelt de burger in staat de overheid te controleren en bevordert de politieke meningsvorming en participatie in het democratische besluitvormingsproces. Onder invloed van ICT en de daarmee samenhangende veranderingen in communicatiepatronen, vervaagt het traditionele onderscheid tussen actieve en passieve informatieverstrekking. Wel doet zich daardoor het probleem weer gevoelen waar de grens ligt tussen (objectieve) informatieverstrekking en voorlichting die gericht is op (politieke) beïnvloeding.

Traditioneel is de regulering van toegang tot overheidsinformatie in Nederland, vergeleken met veel andere Europese landen, relatief sterk ontwikkeld. Op het niveau van Europese en internationale instellingen mag de verbetering van transparantie zich in toenemende belangstelling verheugen. Het belang van Europese openbaarheidswetgeving neemt toe naarmate op meer gebieden de bepaling en uitvoering van overheidsbeleid op Europees niveau plaatsvinden. Een gevaar daarbij is dat in geval informatie onder meerdere regelingen valt, het ruimere Nederlandse openbaarheidsregime moet wijken voor het striktere Europese.

Een andere vraag betreft de rol van internationaal opererende organisaties (multinationals, niet-gouvernementele organisaties), die grote politieke en maatschappelijke invloed hebben. Welke mate van transparantie is daar gepast en hoe laat die zich het beste reguleren? Dit vraagstuk raakt aan de meer algemene vraag hoe internationale informatiestromen in de netwerksamenleving gereguleerd moeten en kunnen worden.

Zowel op nationaal als internationaal niveau speelt de vraag welke informatie voor iedereen toegankelijk dient te zijn. Gaat het om reeds gegenereerde informatie, of ook om informatie die met weinig inspanning gegenereerd kan worden? Betreft het enkel informatie die berust bij publiekrechtelijke personen en die betrekking heeft op de uitvoering van de publieke taak? Of dient overheidsinformatie ruimer opgevat te worden, bijvoorbeeld als alle met publieke middelen gefinancierde informatie? Dit is ook een vraagstuk dat vanuit economisch gezichtspunt benaderd kan worden, gegeven de tendens op Europees en nationaal niveau om commercieel (her)gebruik van overheidsinformatie te stimuleren. Commerciële exploitatie impliceert een zekere mate van exclusieve zeggenschap, bijvoorbeeld in de vorm van intellectuele eigendomsrechten. Dit kan op gespannen voet staan met toegang op grond van openbaarheidsregels, die in essentie uitgaat van toegang voor allen tegen geen of enkel verstrekkingkosten.

2.6.2 Speerpunten

Samenloop van nationale en internationale openbaarheidsregels, het spanningsveld tussen commercieel (her)gebruik en openbaarheid van overheidsinformatie.

2.6.3 Lopend en in 2006 afgerond onderzoek

Tweede geldstroom

- *Commercialisering van overheidsinformatie in het kader van het project Commodificering van Informatie*

Projectleider: Van Eechoud

Onderzoeker: Van Eechoud

Afronding: 2006, gepubliceerd als 'The Commercialization of Public Sector Information: Delineating the Issues', in: L. Guibault & P.B. Hugenholtz (eds.), *The Future of the Public Domain - Identifying the Commons in Information Law*, Information Law Series 16, Den Haag: Kluwer Law International 2006, p. 270-301

- *De invloed van ICT op het openbaarheidsconcept in Nederlandse wetgeving*

Projectleider: Van Eechoud i.s.m. TILT

Onderzoeker: Van Eechoud i.s.m. TILT

Afronding: 2006, gepubliceerd als 'Openbaarheid in de Grondwet', in: S. van der Hof (red.), *Openbaarheid in het internettijdperk: de invloed van ICT op juridische concepten van openbaarheid*, Den Haag: Sdu Uitgevers 2006, p. 27-46

Derde geldstroom

- *Exclusiviteit en openbaarheid in de ruimtelijke informatievoorziening*

Opdrachtgever: Ministerie van VROM

Projectleider: Kabel

Einddatum: november 2006, gepubliceerd als *Exclusiviteit en openbaarheid in de ruimtelijke informatievoorziening*, oktober 2006, www.ivir.nl

- *Creative Commons voor Overheidsinformatie*

Opdrachtgever: Creative Commons Nederland

Projectleider: Van Eechoud

Onderzoekers: Van Eechoud en Van der Wal

Einddatum: 2007

2.6.4 Belangrijkste resultaten

Met de publicatie van bovengenoemde studies over het publieke domein en over openbaarheid in het internettijdperk, is de discussie over de moeilijke vraag hoe om te gaan met het publiek informatiedomein weer flink op de agenda gezet. Twee medewerkers van het Instituut (Hins en Ekker) werkten mee aan het rapport van de Studiecommissie van de Vereniging voor Media- en Communicatierecht over 'Toegang tot rechterlijke uitspraken' welk rapport de openbaarheid van rechterlijke uitspraken analyseerde en concrete aanbevelingen deed.

2.7 Media en telecommunicatie

2.7.1 Algemeen

Convergentie leidt er toe dat klassieke onderscheidingen binnen en tussen het media- en telecommunicatierecht meer en meer verdwijnen. Inhoud, transport en infrastructuur wordt medium onafhankelijk. Tegelijkertijd vloeien als gevolg van ontwikkelingen op het gebied van de technologie en de markt inhoud, transport en infrastructuur in elkaar over. De gebieden van het mediarecht en het telecommunicatierecht zijn aldus nog wel te onderscheiden, maar niet meer te scheiden.

Het mediarecht krijgt nieuwe impulsen als gevolg van deze veranderingen, maar ook als gevolg van internationalisering, de komst van het internet en een gewijzigde maatschappelijke context. Wat voor recht dient in een dergelijke omgeving op de media van toepassing te zijn? Een vraag die verder gecompliceerd wordt doordat een steeds grotere rol toekomt aan het Europese recht als ordeningsinstrument, zowel op het punt van de specifieke regulering van de media als op het terrein van het generieke mededingingsrecht, hetgeen

nieuwe vragen oproept ten aanzien van bijvoorbeeld pluraliteit / pluralisme / cross-ownership, staatssteun, rechtsmacht en de regulering van de inhoud. Ook de vraag of het bestaande (nationale en Europese) kader voor de regulering van televisieomroep moet worden uitgebreid naar andere elektronische media, verdient bestudering. Een andere vraag is welke gevolgen de toekomstige Europese constitutie voor het nationale mediarecht zal hebben.

De klassieke media pers en omroep zullen in deze veranderende mediaomgeving, waarin individuele informatietransacties steeds meer plaatsvinden, een rol van betekenis blijven vervullen voor de informatievoorziening. Vragen met betrekking tot de onafhankelijkheid en het functioneren van de media dienen derhalve centraal te blijven staan evenals de vraag wat voor rol de overheid hierbij toekomt. Financiering met publiek geld alsook de mate van overheidsinterventie in de markt zijn nog vaak sterk mediagebonden. Specifieke vragen met betrekking tot de uitingvrijheid, zoals de grenzen ervan, onrechtmatige publicaties en effectieve rechtsbescherming vragen in deze context eveneens aandacht.

Het internet biedt een alternatieve distributiemogelijkheid voor informatieproducten en -diensten, waarop het klassieke reguleringsmodel vooralsnog weinig greep heeft. Deels komt dat doordat traditionele structuren worden doorbroken. Maar ook vindt functionele substitutie plaats en ontwikkelt het internet zich op diverse terreinen als reëel alternatief voor pers en omroep. Hierdoor vervagen klassieke institutionele onderscheidingen en ontstaat behoefte aan een heroverweging van de nu nog veelal aan specifieke media gebonden juridische kaders.

Belangrijke veranderingen binnen het domein van het telecommunicatierecht hangen samen met de convergentie die zich binnen de sector voordoet. Oude juridische en maatschappelijke kaders uit de vorige eeuw die gebaseerd waren op technologische/infrastructurele onderscheidingen komen te vervallen. Daardoor is de koppeling die in het recht traditioneel gemaakt werd tussen infrastructuur en media niet langer te handhaven. Telecommunicatie- en omroepdiensten vloeien in elkaar over; hetzelfde geldt voor de gebruikte netwerken. Typische selectiefuncties, zoals die in moderne vorm gestalte krijgen via onder meer elektronische programmagidsen en zoekmachines, ontstijgen niet alleen de transportlaag, maar zijn moeilijk inpasbaar in traditionele opvattingen over telecommunicatiediensten (versus informatiediensten). Hierdoor ontstaat een situatie waarbij binnen het telecommunicatierecht controle op de inhoud van communicatie kan plaatsvinden die normaliter tot het domein van het mediarecht gerekend zou worden.

Het verdelen van schaarste en meer in het bijzonder het verdelen ervan door de overheid, is een traditioneel aspect van het telecommunicatie. Digitalisering, veelal in combinatie met convergentie, tot gecompliceerde verdelingsvragen bij zowel de vaste als de mobiele infrastructuur. Voor wat betreft het Internet, wordt het ontbreken van een (inter)nationale inkadering daarbij regelmatig als een belemmering ervaren.

Marktordening is een noodzakelijk sturingsinstrument gebleken om toegang zeker te stellen en de positie van de betrokken partijen (aanbieders en eindgebruikers) nader te definiëren. De invloed van het Europese recht (sectorspecifiek, maar met een toenemende verschuiving naar het generieke mededingingsrecht) is hierbij van groot belang, aangezien de telecommunicatiesector in hoge mate onderworpen is aan Europese regels. Naarmate zich een situatie van concurrerende aanbieders op de markt stabiliseert, krijgen oude vragen van interoperabiliteit en toegang een ander karakter. Nieuwe vragen ontstaan onder andere op het gebied van frequenties, consumentenbescherming en universele dienstverlening

2.7.2 Speerpunten

De internationale en regionale concentratiebewegingen bij de media. Herijking van de uitgangspunten voor de informatievoorziening als gevolg van onder meer convergentie alsmede de rol van de overheid daarbij. Effecten van convergentie in de telecommunicatiesector alsmede de effecten ervan in het licht van de informatievoorziening. Nieuwe kaders voor de regeling van schaarste en marktordening waarbij bestaande concepten onder druk staan en nieuwe vraagstukken hun intrede doen.

2.7.3 Lopend en in 2006 afgerond onderzoek

Eerste geldstroom

- *Handboek European Broadcasting Law*

Projectleider: Dommering

Onderzoekers: Dommering, Van Eijk, Helberger en Kabel

Einddatum: 2007

- *Handboek Telecommunicatierecht*

Projectleiders: Dommering en Van Eijk

Onderzoekers: Konert en Ottow

Einddatum: 2008

- *Toezicht en rechtsbescherming in de telecommunicatiesector*

Externe promotie

Promotor: Dommering

Begeleider: Van Eijk
Promovendus: Ottow
Einddatum: promotie 2 juni 2006

- *Regulatory aspects of search engines*

Promotor: Van Eijk
Begeleider: Helberger
Promovendus: Van Hoboken
Einddatum: 2010

Tweede geldstroom

- *De civiel-, bestuurs- en mededingingsrechtelijke aspecten van ingrepen in de fysieke infrastructuur van de omgeving*

Promotor: Dommering
Begeleider: Van Eijk
Promovendus: Sitompoel
Einddatum: 2006, promotiedatum: 15 mei 2007

Derde geldstroom

- *Ontwikkelingen in de Europese audiovisuele sector*

Opdrachtgever: European Audiovisual Observatory, Raad van Europa
Projectleider: Hugenholtz
Onderzoeker: Rossini
Einddatum: doorlopend

- *Indicare*

Opdrachtgever: Europese Commissie
Projectleider: Van Eijk
Onderzoekers: Helberger en Groenenboom
Einddatum: 2006, zie www.indicare.org

- *GIPI Afg.: Legal support design telecommunications framework Afghanistan*

Opdrachtgever: Europese Commissie
Projectleider: Van Eijk
Onderzoekers: Van Eijk en Konert
Einddatum: dit project is in november 2006 afgerond. Het IViR heeft diverse bijdragen aan het project geleverd (o.a. commentaar op de telecomunicatieregulering en inzake de internet governance)

- *Waarde GSM-spectrum*

Opdrachtgever: Ministerie van Economische Zaken
Onderzoeker: Van Eijk
Einddatum: Project afgerond in 2006. Het IViR participeerde in dit onderzoek van de Stichting Economisch Onderzoek (SEO) en leverde een bijdrage aan het eindrapport voor wat betreft de juridische aspecten

- *Consumentenregulering in de telecommunicatiesector*

Opdrachtgever: Ministerie van Economische Zaken

Projectleider: Van Eijk

Onderzoekers: Van Eijk, Franken van Bloemendaal, Hamming en Konert

Einddatum: dit project is in 2006 afgerond

- *De samenstelling van het programma-aanbod: Kabel en consument*

Opdrachtgever: Stichting landelijk steunpunt programmaraden

Projectleider: Van Eijk

Onderzoeker: Van Eijk

Einddatum: april 2007

- *Verkenning van omroepmarkten in Nederland*

Opdrachtgever: OPTA

Projectleider: Van Eijk

Onderzoeker: Van Eijk

Einddatum: februari 2007. Het IViR participeert in dit TNO-onderzoek voor wat betreft de juridische aspecten

2.7.4 Belangrijkste resultaten

De verdediging van het proefschrift *Telecommunicatietoezicht, de invloed van het Europese en Nederlandse bestuurs(proces)recht* door Annetje Ottow is onder meer een van de belangrijkste bijdragen aan het IViR-onderzoeksprogramma in 2006. Met de gedeeltelijke afronding van het Indicare project - waarbij zeer veel werk is verzet door Helberger - is verder inhoud gegeven aan de rol van eindgebruikers/consumenten in de communicatiesector. Dat de positionering van consumenten verder aan betekenis toeneemt binnen het informatierecht blijkt eveneens uit het door Van Eijk uitgevoerde onderzoek naar de consumentenregulering in de telecommunicatiesector. Dat convergentievraagstukken een belangrijke plaats innemen in het onderzoek werd onderstreept door de start van nieuw promotie-onderzoek (*Regulatory aspects of search engines*). In dit verband kan ook de betrokkenheid van verschillende medewerkers in het kader van de voorgenomen Europese regulering op het gebied van audiovisuele media diensten niet onvermeld blijven (het handboek *European Broadcasting Law* dat in 2002 zal worden voltooid, de organisatie van een internationale workshop samen met het European Audiovisual Observatory over de voorgenomen Europese regels en diverse op dit onderwerp betrekking hebbende voordrachten en publicaties). Tot slot dient nog het 17^e ITS-Europe congres *Next Generation Telecommunications Networks and Services* te worden vermeld waarvan het IViR mede organisator en gastheer was. Aan deze drie dagen durende multi-disciplinaire conferentie namen zo'n 130 personen (voornamelijk afkomstig uit Europa maar ook van daarbuiten).

2.8 Resultaten

2.8.1. Criteria

De vraag wat nu precies een wetenschappelijke en wat een vakpublicatie is, alsmede over de vraag of annotaties wel als wetenschappelijke publicaties kunnen worden aangemerkt, wordt niet altijd eenduidig beantwoord. Het VSNU rapport *Oordelen over rechten* van de Commissie Voorbereiding Onderzoeksbeoordeling Rechtsgeleerdheid (VSNU oktober 2005) citeert bijvoorbeeld de VSNU definitie van een wetenschappelijke publicatie: een ‘Publication about a result of academic research, aimed at the forum of researchers’. Deze definitie lijkt voor de rechtswetenschap uiterst steriel omdat zij zich beperkt tot het universitaire en niet tot het algemeen juridische debat. Het rapport zelf geeft een veel genuanceerder definitie, die elementen bevat zoals grondigheid, orde scheppen in onontgonnen materiaal, eigen inbreng van de auteur bij de analyse van de vraagstelling of van het bronnenmateriaal, het stellen van nieuwe vragen en substantiële vergelijkingen ook in historisch opzicht. Vakpublicaties zijn volgens hetzelfde rapport publicaties die zich beperken tot een beschrijvende weergave van bestaand materiaal en er niet op gericht zijn het geheel van wetenschappelijke kennis te vergroten. Overzichtsartikelen kunnen echter aan die laatste doelstelling wel bijdragen. Over annotaties bestaat nogal wat discussie. Sommigen menen dat dit de hoogste vorm van juridisch wetenschappelijk werk is, anderen trekken de wetenschappelijke waarde van deze publicaties ernstig in twijfel vanwege de soms gemakkelijke wijze waarop annotaties bij elkaar worden geschreven. De waarheid zal wel ergens in het midden liggen. Eerder genoemd rapport beveelt aan annotaties als regel aan te merken als vakpublicaties. Het IViR heeft ervoor gekozen om vanaf 2005 (de aanvang van een nieuwe zelf-evaluatie periode) annotaties in de Nederlandse Jurisprudentie in ieder geval als wetenschappelijk te betitelen. De overige annotaties, hoe wetenschappelijk verantwoord die soms ook kunnen zijn, worden voor het gemak als vakpublicaties betiteld.

Om duidelijk te maken wat er achter de productiecijfers schuilt en hoe het Instituut zijn publicaties kwalificeert, is in onderstaande afzonderlijke paragraaf aangegeven welke publicaties het Instituut als wetenschappelijk beschouwt. De auteurs zijn met hun initialen aangegeven. Tevens is duidelijk gemaakt hoe de publicaties over de thema’s zijn verdeeld.

Theorie van het Informatierecht (3)

E.J. Dommering, ‘Digitale diversiteit’, *Computerrecht* 2006-2, nr. 66, p. 136-140.

E.J. Dommering (met L.F. Asscher), *Coding Regulation: Essays on the Normative role of Information Technology*, Den Haag: T.M.C. Asser Press 2006, 301 pp.

E.J. Dommering, 'Regulating technology: Code is not Law', in: E.J. Dommering & L.F. Asscher (eds.), *Coding Regulation: Essays on the Normative role of Information Technology*, Den Haag: T.M.C. Asser Press 2006, p. 1-17.

Informatievrijheid (14, waarvan drie NJ-annotaties)

A.H. Ekker, *Anoniem communiceren: van drukpers tot weblog. Een onderzoek naar de grondrechtelijke bescherming van anonieme openbare communicatie*, Den Haag: Sdu Uitgevers 2006, 286 pp.

E.J. Dommering, 'De Deense Beeldenstorm', *NJB* 2006-11, p. 634-639.

E.J. Dommering, 'De extreem afwijkende mening', *Mediaforum* 2006-6, p. 162-172.

E.J. Dommering, EHRM 15 februari 2005, *NJ* 2006-4, nr. 39, p. 349-350 (Steel & Morris).

E.J. Dommering, EHRM 17 juli 2003, *NJ* 2006-4, nr. 40, p. 356-357 (Perry).

E.J. Dommering, EHRM 15 juli 2003 (Ernst e.a./België) en HR 2 september 2005 (Ravage), *NJ* 2006-22, nrs. 290 en 291, p. 2795-2797.

N. Helberger, 'The 'Right to Information' and Digital Broadcasting: About Monsters, Invisible Men and the Future of European Broadcasting Regulation', *Entertainment Law Review* 2006-2, p. 70-80.

A.W. Hins, 'Naschrift bij H.U. Jessurun d'Oliveira', *NJB* 2006-44, p. 2542.

W.F. Korthals Altes, 'Journalistiek privilege ook voor anonieme claimbrieven?', *NJB* 2006-3, p. 144-146.

W.F. Korthals Altes, 'Europa – de toekomst?', *NJB* 2006-21, p. 1152-1155.

T. McGonagle, 'Comments on the report on 'Access of national minorities to the media: new challenges'', Committee of Experts on Issues Relating to the Protection of National Minorities (DH-MIN), Council of Europe, Doc. No. DH-MIN(2006)016 (internet publicatie, zie:

http://www.ivir.nl/publications/mcgonagle/Comments_Access_natmin_eng.pdf

A.J. Nieuwenhuis, *Over de grens van de vrijheid van meningsuiting*, (2^e druk), Nijmegen: Ars Aequi Libri 2006, 374 pp.

A.J. Nieuwenhuis, 'Van canon en ontkenning', *Mediaforum* 2006-11/12, p 337.

A.J. Nieuwenhuis, 'Vrijheid van meningsuiting en strafrecht in het 3e millennium', *Mediaforum* 2006-4, p. 93-100.

Intellectuele Eigendom (16, waarvan 3 NJ annotaties)

S.J.R. Bostyn, 'Octrooieren van biotechnologische uitvindingen', bijdrage voor rapport Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen en Kunsten, Comité van de Academie voor Wetenschappen en Techniek (CAWET), 15 pp.

S.J.R. Bostyn, 'Octrooieerbaarheid van in computers geïmplementeerde uitvindingen', bijdrage voor rapport Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen en Kunsten, Comité van de Academie voor Wetenschappen en Techniek (CAWET), 17 pp.

M.M.M. van Eechoud (met P.B. Hugenholtz e.a.), *The Recasting of Copyright & Related Rights for the Knowledge Economy*, report to the European Commission, DG Internal Market, November 2006, 308 pp.

M.M.M. van Eechoud, 'The position of broadcasters and other media under "Rome II": Proposed regulation on the law applicable to non-contractual obligations', *IRIS plus* (Supplement to IRIS - Legal observations of the European Audiovisual Observatory), 2006-10, p. 1-8.

L. Guibault (met S.J. van Gompel), 'Collective Management in the European Union', in: D. Gervais (ed.), *Collective Management of Copyright and Related Rights*, Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International 2006, p. 117-152.

L. Guibault, 'Wrapping Information in Contract: How Does it Affect the Public Domain?', in: L. Guibault & P.B. Hugenholtz (eds.), *The Future of the Public Domain*, Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International 2006, Information Law Series No. 16, p. 87-104.

L. Guibault (met P.B. Hugenholtz (ed.)), *The Future of the Public Domain*, Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International 2006, Information Law Series No. 16, 377 pp.

S.J. van Gompel, 'De vaststelling van de thuiskopievergoeding', *AMI* 2006-2, p. 52-62.

N. Helberger, 'Digitales Rechtemanagement und Verbraucherinteressen. Plädoyer für eine DRM-Agenda, die auch die Interessen der Verbraucher berücksichtigt', *Zeitschrift für Technikfolgenabschätzung - Theorie und Praxis* 2006-2, p. 33-41.

N. Helberger, 'Code and intellectual property', in: E.J. Dommering & L.F. Asscher (eds.), *Coding Regulation: Essays on the Normative Role of Information Technology*, Den Haag: T.M.C. Asser Press 2006, p. 205-248.

P.B. Hugenholtz (met Th. Dreier (ed.)), *European Copyright Law*, Concise IP Series, vol. 2, Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International 2006, 476 pp.

P.B. Hugenholtz (met E. Rethmeier), *Report of the Netherlands*, ALAI Study Days 'Copyright and Freedom of Expression', Barcelona, 19-20 juni, 18 pp.

P.B. Hugenholtz, HvJEG 6 februari 2003, *NJ* 2006-30, nr. 374, p. 3547-3551, C-245/00 (SENA/NOS).

P.B. Hugenholtz, HR 28 mei 2004, *NJ* 2006-30, nr. 375, p. 3551-3578 (SENA/NOS).

P.B. Hugenholtz, HR 28 november 2003, *NJ* 2006-30, nr. 376, p. 3578-3619 (SENA/NKP).

A. van Rooijen, 'Liever misbruikt dan misplaatst auteursrecht: het doelcriterium ingezet tegen oneigenlijk auteursrechtgebruik', *AMI* 2006-2, p. 45-51.

Commerciële Informatie (3)

J.J.C. Kabel, 'Commentaar op Lycos/Pessers', *IER* 2006-1, p. 1-3.

J.J.C. Kabel, 'Reclame en oneerlijke mededinging 2005', *IER* 2006-2, p. 57-77.

J.J.C. Kabel (met F. Henning-Bodewig), *Should the objectives of the rules on unfair competition be the protection of competitors, or consumers, or of other interests? How should any conflict between these objectives be resolved?* International Report for the LIDC Amsterdam Congress on Competition Law, 5-7 oktober, www.ligue.org, 50 pp.

W. Sakulin, 'Géén recht op prestatiebescherming wél mogelijkheid voor betere afweging', *IER* 2006-3, p. 119-120.

Overheidsinformatie (6)

J.J.C. Kabel, 'Exclusiviteit en openbaarheid van ruimtelijke informatievoorziening', kortlopend onderzoek ten behoeve van de Nederlandse standpuntbepaling ten aanzien van het voorstel voor een Richtlijn tot oprichting van een infrastructuur voor ruimtelijke informatie in de Gemeenschap (INSPIRE), oktober 2006, www.ivir.nl

M.M.M. van Eechoud, 'The Commercialization of Public Sector Information: Delineating the Issues', in: L. Guibault & P.B. Hugenholtz (eds.), *The Future of the Public Domain - Identifying the Commons in Information Law*, Den Haag: Kluwer Law International 2006, Information Law Series No. 16, p. 270-301.

M.M.M. van Eechoud (m.m.v. S.J. van Gompel, V. Zwaan & D. Verhulst), 'Openbaarheid in de Grondwet', in: S. van der Hof (red.), *Openbaarheid in het internettijdperk: de invloed van ICT op juridische concepten van openbaarheid*, Den Haag: Sdu Uitgevers 2006, p. 27-46.

A.W. Hins (met A.H. Ekker e.a.), 'Toegang tot rechterlijke uitspraken', rapport van de VMC-studiecommissie Openbaarheid van rechtspraak, bijlage bij *Mediaforum* 2006-4, p. 1-20.

A.W. Hins, 'Openbaarheid van bestuur krijgt steun uit Straatsburg', *NJB* 2006-38, p. 2185-2186 en 'Naschrift bij H.U. Jessurun d'Oliveira', *NJB* 2006-44, p. 2542.

W.F. Korthals Altes, 'Studiecommissie ontmaskert De Grootste Leugen: commentaar op het rapport Toegang tot rechterlijke uitspraken', *Mediaforum* 2006-4, p. 90-92.

A.J. Nieuwenhuis, 'Toegang tot Overheidsinformatie', boekbespreking E.J. Daalder, dissertatie Leiden 2006, *Mediaforum* 2006-2, p. 41-43.

Media en Telecommunicatie (12)

A.T. Ottow, *Telecommunicatietoezicht. De invloed van het Europese en Nederlandse bestuursprocesrecht*, Den Haag: Sdu Uitgevers 2006, 428 pp.

A.T. Ottow (met R. Kolthek), 'Review communicatieregulering: nieuwe ronde, nieuwe kansen?', *Mediaforum* 2006-10, p. 289.

N.A.N.M. van Eijk, 'Het nieuwe frequentiebeleid', *Mediaforum* 2006-2, p. 35-40.

N.A.N.M. van Eijk, 'Consumentenbescherming in de elektronische communicatiesector', *Mediaforum* 2006-2, p. 35-40.

N.A.N.M. van Eijk, 'Telecommunicatierecht', in: E.H. Hondius & G.J. Rijken (red.), *Handboek Consumentenrecht*, Zutphen: Uitgeverij Paris 2006, p. 351-362.

N.A.N.M. van Eijk (m.m.v. A. Franken van Bloemendaal, R. Hamming & M.J. Konert), *Consumentenregulering in de telecommunicatiesector*, Amsterdam: Instituut voor Informatierecht 2006, 60 pp.

N.A.N.M. van Eijk, 'Search Engines: Seek and Ye Shall Find? The Position of Search Engines in Law', *IRIS Plus* 2006-02, 8 pp.

N.A.N.M. van Eijk, 'Search Engines: Seek and Ye Shall Find? The Position of Search Engines in Law', in: IRIS Plus Collection *It Is All About Content*, Straatsburg: European Audiovisual Observatory 2006, p. 5-12.

N.A.N.M. van Eijk, *Commentaar op het voorstel tot herdelegatie van de Nederlandse ENUM domeinnaamzone*, 9 oktober 2006, 4 pp., <http://www.minez.nl/content.jsp?objectid=149974&rid=142603>].

N.A.N.M. van Eijk (met B. Baarsma e.a.), *Waarde GSM-spectrum*, SEO-rapport nr. 927, Amsterdam: SEO 2006, 49 pp.

N.A.N.M. van Eijk (met S. Gorini), 'Workshop on must-carry obligations: summary of the discussion', *Media Law & Policy* 2005-2006-2, vol 15, p. 192-201 (reprint).

A.W. Hins, 'Het ABC van een publieke voorziening', *Mediaforum* 2006-6, p. 161.

T. McGonagle, 'Workshop Report' in: S. Nikoltchev (ed.), *IRIS Special: Audiovisual Media Services without Frontiers – Implementing the Rules*, Straatsburg: European Audiovisual Observatory 2006, p. 47-59.

2.8.2. Kwantitatief

Een gedetailleerde lijst van publicaties en andere onderzoeksactiviteiten per medewerker over 2006 is opgenomen in de volgende paragraaf.

	2006	2005	2004	2003
Proefschriften	2	1	2	2
Artikelen en hoofdstukken in boeken	39	53	39	60
Monografieën en rapporten	11	8	10	13
Geredigeerde wetgevings- en rechtspraakbundels		1	2	
Annotaties totaal	20	23	35	42
<i>NJ</i>	6			
<i>Overig</i>	14			
Vakpublicaties		28	57	70
Populariserende publicaties	7	5	13	18
<i>Engelstalig/Duitstalig wetenschappelijk</i>				
Proefschriften	-			
Artikelen en hoofdstukken in boeken	13			
Monografieën en rapporten	6			

2.8.3. Kwalitatief: kernpublicaties

E.J. Dommering (met L.F. Asscher), *Coding Regulation: Essays on the Normative role of Information Technology*, Den Haag: T.M.C. Asser Press 2006, 301 pp.

E.J. Dommering, 'Regulating technology: Code is not Law', in: E.J. Dommering & L.F. Asscher (eds.), *Coding Regulation: Essays on the Normative role of Information Technology*, Den Haag: T.M.C. Asser Press 2006, p. 1-17.

A.H. Ekker, *Anoniem communiceren: van drukpers tot weblog. Een onderzoek naar de grondrechtelijke bescherming van anonieme openbare communicatie*,

Den Haag: Sdu Uitgevers 2006, 286 pp. (dissertatie Universiteit van Amsterdam).

M.M.M. van Eechoud (met P.B. Hugenholtz e.a.), *The Recasting of Copyright & Related Rights for the Knowledge Economy*, report to the European Commission, DG Internal Market, November 2006, 308 pp.

L. Guibault (met P.B. Hugenholtz (ed.)), *The Future of the Public Domain*, Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International 2006, Information Law Series No. 16, 377 pp.

J.J.C. Kabel (met F. Henning-Bodewig), *Should the objectives of the rules on unfair competition be the protection of competitors, or consumers, or of other interests? How should any conflict between these objectives be resolved?* International Report for the LIDC Amsterdam Congress on Competition Law, 5-7 oktober, www.ligue.org, 50 pp.

A.T. Ottow, *‘Telecommunicatietoezicht. De invloed van het Europese en Nederlandse bestuursprocesrecht’*, Den Haag: Sdu Uitgevers 2006, 428 pp. (dissertatie Universiteit van Amsterdam).

2.9 Publicaties en andere (onderzoeks)activiteiten per medewerker

Dr. S.J.R. Bostyn

Universitair docent, tevens juridisch adviseur bij De Clercq Brants & Partners.

Wetenschappelijke publicaties:

‘Octrooieren van biotechnologische uitvindingen’, bijdrage voor rapport Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen en Kunsten, Comité van de Academie voor Wetenschappen en Techniek (CAWET), 15 pp.

‘Octrooieerbaarheid van in computers geïmplementeerde uitvindingen’, bijdrage voor rapport Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen en Kunsten, Comité van de Academie voor Wetenschappen en Techniek (CAWET), 17 pp.

Vakpublicaties:

DCB Newsletter, special edition BIO 2006, Chicago, March 2006, 20 pp.

DCB Newsletter, 2006-5, 20 pp.

Voordrachten:

‘Biotech Patents after the Biotech Directive’, FlandersBio Seminar, Leuven, 22 februari.

‘Patenting human genetic inventions: Thou shalt think before thou act’, Patenting Biotechnological Inventions; Debates and Perspectives, organised in the framework of the Austrian Presidency of the European Union, organised by ERA, Wenen, 29-30 mei.

‘The Unbearable Pleasures of Non-Harmonisation’, ESOF Conference, München, 18 juli.

‘Biotech Patents after the Biotech Directive, Protecting Biotech Inventions’, IBC Conference, Brussel, 26-27 september.

‘Statutory harmonisation in patent law; Is the SPLT able to lead to effective harmonization?’, Conference, Turijn, 9 oktober.

‘Enlarged Board of Appeal case law in respect of diagnostic methods, human embryonic stem cells and essentially biological processes for the production of plants’, Sint-Martens-Latem, 10 november.

Overige activiteiten:

‘Licentie-overeenkomsten en IE’, gastcollege KVIV cursus octrooibeleid, Antwerpen, 30 maart.

‘Open Source Software en licenties’, gastcollege KVIV cursus octrooibeleid, Antwerpen, 22 juni.

‘Patent protection of plants and plant material in Europe, the US and other countries in the world’, WIPO Master in IP, Turijn, 5 oktober.

‘Plant variety protection in Europe and the United States’, WIPO Master Course in IP, Turijn, 5 oktober.

‘Patent protection for human biotech inventions’, WIPO Master Course in IP, Turijn, 5 oktober.

‘University inventions’, WIPO Master Course in IP, Turijn, 6 oktober.

‘SPLT and global harmonization of substantive patent law rules’, WIPO Master Course in IP, Turijn, 6 oktober.

‘Intellectual Property in the 21st Century’, University College Londen, 14 december.

Organisatie IP seminar De Clercq, Brants & Partners.

Functies:

- co-editor en mede-oprichter *Journal of International Biotechnology Law*
- lid Expertencommissie Europese Commissie en rapporteur ter evaluatie van richtlijn 98/44/EG betreffende de wettelijke bescherming van biotechnologische uitvindingen
- lid van AIPPI Nederland en België
- lid van LES Benelux
- lid van Belgian Biotech Association
- lid van EuropaBio
- acting professorial lecturer bij de WIPO Advanced Intellectual Property Course in Turijn
- lid IP Expert Group GBIF (Global Biodiversity Information Facility)

Prof. mr. E.J. Dommering

Hoogleraar Informatierecht, tevens advocaat te Amsterdam.

Wetenschappelijke publicaties:

‘De Deense Beeldenstorm’, *NJB* 2006-11, p. 634-639.

‘Digitale diversiteit’, *Computerrecht* 2006-2, nr. 66, p. 136-140.

‘De extreem afwijkende mening’, *Mediaforum* 2006-6, p. 162-172.

(met L.F. Asscher), *Coding Regulation: Essays on the Normative role of Information Technology*, Den Haag: T.M.C. Asser Press 2006, 301 pp.

‘Regulating technology: Code is not Law’, in: E.J. Dommering & L.F. Asscher (eds.), *Coding Regulation: Essays on the Normative role of Information Technology*, Den Haag: T.M.C. Asser Press 2006, p. 1-17.

Annotaties:

EHRM 15 februari 2005, *NJ* 2006-4, nr. 39, p. 349-350 (*Steel & Morris*).

EHRM 17 juli 2003, *NJ* 2006-4, nr. 40, p. 356-357 (*Perry*).

EHRM 15 juli 2003 (*Ernst e.a./België*) en HR 2 september 2005 (*Ravage*), *NJ* 2006-22, nrs. 290 en 291, p. 2795-2797.

Populariserende publicaties:

‘Blogged in, turned out’, *Netkwesties* 6 januari.

‘De Chinese muur’, *Netkwesties* 3 februari.

‘Een moderne Godsdienstoorlog’ *NRC Handelsblad* 3 februari.

‘Boerkaverbod is praktisch onuitvoerbaar’, *NRC Handelsblad* 21 november.

Voordrachten:

Openbare discussie met de CDA parlementariër Haersma Buma over het auteursrechtelijke verbod van *Mein Kampf*, dat nog steeds in Duitsland en Nederland geldt, in het kader van de *Verboden Boeken* serie in het Weerwoordfestival, De Balie, Amsterdam, 26 januari.

‘De Chinese Muur’, inleiding op het Weerwoordfestival bij de Big Brother Award, georganiseerd door XS4All, De Melkweg, Amsterdam, 28 januari.

‘Godslastering’, discussie met Prof. A. Hoekema en Prof. R. Peters onder leiding van de rector magnificus, Maagdenhuis, Amsterdam, 3 april.

‘Vrijheid van meningsuiting en radicalisme’, inleiding van een workshop over dit onderwerp op het door Forum en het Cres (Centrum voor Radicalisering en Extremisme) georganiseerd congres, De Rode Hoed, Amsterdam, 25 november.

Functies:

- lid Commissie Auteursrecht
- annotator Nederlandse Jurisprudentie

Dr. M.M.M. van Eechoud

Onderzoeker.

Wetenschappelijke publicaties:

(met P.B. Hugenholtz e.a.), *The Recasting of Copyright & Related Rights for the Knowledge Economy*, report to the European Commission, DG Internal Market, November 2006, 308 pp.

‘The Commercialization of Public Sector Information: Delineating the Issues’, in: L. Guibault & P.B. Hugenholtz (eds.), *The Future of the Public Domain - Identifying the Commons in Information Law*, Information Law Series 16, Den Haag: Kluwer Law International 2006, p. 270-301.

(m.m.v. S.J. van Gompel, V. Zwaan & D. Verhulst), 'Openbaarheid in de Grondwet', in: S. van der Hof (red.), *Openbaarheid in het internettijdperk: de invloed van ICT op juridische concepten van openbaarheid*, Den Haag: Sdu Uitgevers 2006, p. 27-46.

'The position of broadcasters and other media under "Rome II": Proposed regulation on the law applicable to non-contractual obligations', *IRIS plus* (Supplement to IRIS - Legal observations of the European Audiovisual Observatory), 2006-10, p. 1-8.

Vakpublicaties:

'Council of the European Union: Common Position on Rome II Excludes Defamation by Media', *IRIS* 2006-7, p. 5-6.

Voordrachten:

'Jurisdiction and Copyright', seminar IViR Summer Course on International Copyright Law, Amsterdam, 7 juli.

'EC competence in copyright & related rights', IViR/Wittem Symposium on the Recasting of European Copyright Law, Amsterdam, 22 september.

Functies:

- lid van Max Planck Gesellschaft European Group on Conflicts of Laws in Intellectual Property (CLIP)
- medewerker *Nederlandse Jurisprudentie*

Prof. dr. N.A.N.M van Eijk

Bijzonder hoogleraar media- en telecommunicatierecht. Adviseur op het gebied van media- en telecommunicatierecht (Rabobank International en advocatenkantoor NautaDutilh).

Wetenschappelijke publicaties:

'Het nieuwe frequentiebeleid', *Mediaforum* 2006-2, p. 35-40.

'Consumentenbescherming in de elektronische communicatiesector', *Mediaforum* 2006-2, p. 35-40.

'Telecommunicatierecht', in: E.H. Hondius & G.J. Rijken (red.), *Handboek Consumentenrecht*, Zutphen: Uitgeverij Paris 2006, p. 351-362.

(m.m.v. A. Franken van Bloemendaal, R. Hamming & M.J. Konert), *Consumentenregulering in de telecommunicatiesector*, Amsterdam: Instituut voor Informatierecht 2006, 60 pp.

‘Search Engines: Seek and Ye Shall Find? The Position of Search Engines in Law’, *IRIS Plus* 2006-02, 8 pp.; eveneens verschenen in: *IRIS Plus Collection It Is All About Content*, Straatsburg: European Audiovisual Observatory 2006, p. 5-12.

Commentaar op het voorstel tot herdelegatie van de Nederlandse ENUM domeinnaamzone, 9 oktober 2006, 4 pp. de website van het ministerie van EZ: <http://www.minez.nl/content.jsp?objectid=149974&rid=142603>].

(met B. Baarsma e.a.), *Waarde GSM-spectrum*, SEO-rapport nr. 927, Amsterdam: SEO 2006, 49 pp.

(met S. Gorini), ‘Workshop on must-carry obligations: summary of the discussion’, *Media Law & Policy* 2005-2006-2, vol 15, p. 192-201 (reprint).

Annotaties:

CBB 14 april 2006, *Mediaforum* 2006-6, p. 199-200 (*Minister van Economische Zaken/Mobiele aanbieders*).

Vakpublicaties:

‘Telecommunicatierecht’, *Ars Aequi Katern* 98, p. 5457-5458 (*Ars Aequi* 2006-3); *Ars Aequi Katern* 99, p. 5522-5523 (*Ars Aequi* 2006-6); *Ars Aequi Katern* 100, p. 5599-5600 (*Ars Aequi* 2006-9) *Ars Aequi Katern* 101, p. 5660-5661 (*Ars Aequi* 2006-12).

‘Telecommunicatie’, *Computerrecht* 2006-5, p. 272-274; 2006-6, p. 308-310.

Diverse bijdragen *IRIS*.

Populariserende publicaties:

(met H. Doorenspleet), ‘Vdsl Rolls out a Regulatory Challenge, Fibre to the Fringes of the Network’, *RaboCom* 2006-11, p. 20-25.

‘Het kan ook anders met de email/nummers’, *Netkwesties* 16 november.

Voordrachten:

‘Public Service Broadcasting and the European Union’, Conference ‘The Future of Public Service Media in the Information Age’, Jeruzalem, 2 januari.

‘Herziening televisierichtlijn’, expertconsultatie ministerie van OCW, Den Haag, 9 maart.

‘De Consument’, conferentie kabelraden.nl, Nieuwegein, 21 april.

‘Linear and non-linear audiovisual services’, ERA-conference ‘Regulating the New Media Landscape’, Brussel, 7 juni.

‘Google: internetzoekmachines, manipulatie en het recht’, Universiteitsdag UvA, Amsterdam, 10 juni.

‘Converging regulation for Numbers and Names’, Conference ‘Risk and Infrastructure An Issue of Governance’, TU Delft, 15 juni.

‘Consumentenregulering telecommunicatiesector: Blijft Nederland achter?’, ministerie van Economische Zaken, Den Haag, 28 juni.

‘De Consument, een nummer!?', Nationale nummerdag, Den Haag, 28 september.

(met A.T. Ottow), ‘Towards a more tailor made approach; the Dutch Cable/All-IP case’, The Future of Telecoms Regulation 2006-expert meeting, Amsterdam, 2-3 november.

‘Harmonizing content regulation?', OSCE-workshop on ‘Non-Linear Audiovisual Media Services’ and the Draft Audiovisual Media Services Directive (AVMS), Budapest, 1 december.

‘Institutional Aspects of Internet Governance: the European Perspective’, OSCE Expert Meeting on Internet Governance in the OSCE Region, Parijs, 15 december.

‘Search Engines and Freedom of Expression’, The Law of Search Engines-conference, Haifa, 21 december.

Overige activiteiten:

Dagvoorzitter ‘Juridische Actualiteiten breedband’, studiedag Euroforum, Rotterdam, 25 januari.

PAO-cursus ‘Het nieuwe Telecommunicatierecht’, Amsterdam, februari-maart (organisatie en colleges).

Organisatie workshop in samenwerking met het European Audiovisual Observatory ‘Audiovisual Media Services without frontiers: implementing the rules’, Straatsburg, 8 april.

Dagvoorzitter workshop ‘Audiovisual Media Services without frontiers: implementing the rules’, Straatsburg, 8 april.

Organisatie internationale conferentie '17th European Regional Conference', International telecommunications Society, Amsterdam, 22-24 augustus.

'Regulatory Issues: the European perspective', gastcollege, TU Delft, 18 september.

'Juridische context digitalisering en HDTV', gastcollege, Rijksuniversiteit Utrecht, 18 oktober.

Functies:

- vice-voorzitter Vereniging voor Media- en Communicatierecht (VMC)
- lid raad van toezicht publieke omroep
- lid adviesraad Telecommunicatie, Euroforum
- lid adviesraad Nationaal Overleg Telecommunicatie (NOT), Euroforum
- voorzitter begeleidingscommissie WODC inzake onderzoek Telecommunicatiefraude in Nederland
- voorzitter commissie van beroep De Visuelen
- redactielid *Computerrecht*
- juryvoorzitter Internet Scriptieprijs

Dr. A.H. Ekker

Onderzoeker.

Wetenschappelijke publicaties:

'Anoniem communiceren: van drukpers tot weblog. Een onderzoek naar de grondrechtelijke bescherming van anonieme openbare communicatie', Den Haag: Sdu Uitgevers 2006, 286 pp.

(met J.F. Haeck e.a.), 'Toegang tot rechterlijke uitspraken: Rapport van de VMC-studiecommissie 'Openbaarheid van rechtspraak', *Mediaforum* 2006-4, p. 121-142.

Mr. S.J. van Gompel

AIO.

Wetenschappelijke publicaties:

‘De vaststelling van de thuiskopievergoeding’, *AMI* 2006-2, p. 52-62.

(met L. Guibault), ‘Collective Management in the European Union’, in: D. Gervais (ed.), *Collective Management of Copyright and Related Rights*, Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International 2006, p. 117-152.

(met P.B. Hugenholtz e.a.), *The Recasting of Copyright & Related Rights for the Knowledge Economy*, report to the European Commission, DG Internal Market, November 2006, 308 pp.

Dr. L. Guibault

Onderzoeker.

Wetenschappelijke publicaties:

(met S.J. van Gompel), ‘Collective Management in the European Union’, in: D. Gervais (ed.), *Collective Management of Copyright and Related Rights*, Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International 2006, p. 117-152.

‘Wrapping Information in Contract: How Does it Affect the Public Domain?’, in: L. Guibault & P.B. Hugenholtz (eds.), *The Future of the Public Domain*, Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International 2006, Information Law Series No. 16, p. 87-104.

(met P.B. Hugenholtz (ed.)), *The Future of the Public Domain*, Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International 2006, Information Law Series No. 16, 377 pp.

(met P.B. Hugenholtz e.a.), *The Recasting of Copyright & Related Rights for the Knowledge Economy*, report to the European Commission, DG Internal Market, November 2006, 308 pp.

Voordrachten:

‘Wetgeving in relatie tot de thuiskopie’, Vereniging voor Auteursrecht, Trippenhuis, Amsterdam, 27 januari.

‘On Owning the Right to Open Up Access to Scientific Publications’, Akademie-Colloquium ‘Open Content: New Models for Accessing and Licensing Knowledge’, KNAW, Amsterdam, 28 april.

‘Copyright exceptions limited by copyright contracts and Technological Protection Measures. Possible counterbalances?’, ALAI Studiedagen ‘*Copyright and Freedom of Expression*’, Barcelona, 19-20 juni.

‘The role of contract and anti-circumvention laws’, workshop ‘DRM and Consumer Issues’, Center for Research on Markets, Innovation and Technology, Oslo, 13 november.

Overige activiteiten:

‘Enkele juridische aspecten van het e-commerce’, gastcollege eBusiness, Faculteit Economie, Universiteit van Amsterdam, 24 februari.

‘Open Content: New Models for Accessing and Licensing Knowledge’, Akademie- Colloquium , KNAW, Amsterdam, 27-28 april (organisatie).

IViR Summer Course on International Copyright Law, Amsterdam, 10-15 juli (organisatie en colleges).

‘From Open Source to Creative Commons’, gastcollege, Radboud Universiteit Nijmegen, 21 november.

Functies:

- correspondent voor *Computer Law Review International* (Duitsland)
- lid internationale redactie voor *Cahiers de propriété intellectuelle* (Canada)
- editor en national reporter – *Common Core of European Private Law*, University of Trento (Boundaries of Intellectual Property)

Dr. N. Helberger

Onderzoeker.

Wetenschappelijke Publicaties:

(met P.B. Hugenholtz e.a.), *The Recasting of Copyright & Related Rights for the Knowledge Economy*, report to the European Commission, DG Internal Market, November 2006, 308 pp.

‘The ‘Right to Information’ and Digital Broadcasting: About Monsters, Invisible Men and the Future of European Broadcasting Regulation’, *Entertainment Law Review* 2006-2, p. 70-80.

‘Digitales Rechtemanagement und Verbraucherinteressen. Plädoyer für eine DRM-Agenda, die auch die Interessen der Verbraucher berücksichtigt’, *Zeitschrift für Technikfolgenabschätzung - Theorie und Praxis* 2006-2, p. 33-41.

‘Code and intellectual property’, in: E.J. Dommering & L.F. Asscher (eds.), *Coding Regulation: Essays on the Normative Role of Information Technology*, Den Haag: T.M.C. Asser Press 2006, p. 205-248.

Vakpublicaties:

‘Pay-TV and inter-platform competition: For some, wishful thinking; for France, reality. Why?’, Boekbespreking van Philip Plog, Zugang zum digitalen Fernsehen in Frankreich, Nomos: Baden-Baden 2005, *Mediaforum* 2006-1, p. 8-9.

(met M.M. Groenenboom), ‘Consumer’s Guide to Digital Rights Management’, *INDICARE* publicatie, april 2006.

‘The Sony BMG rootkit scandal’, *INDICARE Monitor*, 27 januari.

‘Christophe R. vs Warner Music: French court bans private-copying hostile DRM’, *INDICARE Monitor*, 24 februari.

‘Vive la Balance! Pleading for a French revolution of copyright’, *INDICARE Monitor*, 24 februari.

Voordrachten:

‘Digital Rights Management as a matter of consumer protection law’, Stanford Law School, Stanford, 23 januari.

‘Invasion of the computer snatchers: the Sony rootkit incident’, University of California, Berkeley Boalt Hall School of Law, Berkeley, 26 januari.

‘DRM and developing countries’, Yale A2K Conference, Yale Law School, New Haven, 22 april.

‘DRM - Benefits, risks and side effects from a consumer’s perspective’, symposium ‘Digital Content for Consumers, ECP.nl’ i.s.m. het Ministerie van Economische Zaken, Den Haag, 10 mei.

‘DRM and consumer issues - a general overview’, workshop ‘DRM and Consumer Issues’, Center for Research on Markets, Innovation and Technology, Oslo, 13 november.

Overige activiteiten:

Visiting scholar, University of California, Berkeley.

‘Access regulation in communications markets’, gastcollege E.U. Business Law LL.M. Programme Amsterdam Law School, 18 maart.

Functies:

- correspondent *IRIS*
- redactielid *INDICARE Monitor*

Dr. A.W. Hins

Universitair docent.

Wetenschappelijke publicaties:

‘Verdacht, verdraaid, Verdonk’, *Mediaforum* 2006-3, p. 61.

(met A.H. Ekker e.a.), ‘Toegang tot rechterlijke uitspraken’, rapport van de VMC-studiecommissie Openbaarheid van rechtspraak, bijlage bij *Mediaforum* 2006-4, p. 1-20.

‘Het ABC van een publieke voorziening’, *Mediaforum* 2006-6, p. 161.

‘Openbaarheid van bestuur krijgt steun uit Straatsburg’, *NJB* 2006-38, p. 2185-2186.

‘Naschrift bij H.U. Jessurun d’Oliveira’, *NJB* 2006-44, p. 2542.

Annotaties:

Afd. Bestuursrechtspraak Raad van State 3 mei 2006, *AMI* 2006-5, p. 188-191 (*Dang/Stichting De Thuis kopie*).

Rb. Amsterdam 13 juni 2006, *Mediaforum* 2006-7/8, nr. 24, p. 227-231 (*BNR/Commissariaat voor de Media*).

Arbitragehof België 7 juni 2006, *Mediaforum* 2006-7/8, nr. 26, p. 235-244 (*Verzoek vernietiging Wet tot bescherming journalistieke bronnen*).

Vakpublicaties:

‘Mediarecht’, *Ars Aequi Katern* 98, p. 5455-5457 (*Ars Aequi* 2006-3); *Ars Aequi Katern* 99, p. 5521-5520 (*Ars Aequi* 2006-6); *Ars Aequi Katern* 100, p. 5597-5599 (*Ars Aequi* 2006-9); *Ars Aequi Katern* 101, p. 5659-5660 (*Ars Aequi* 2006-12).

Functies:

- lid redactie *Mediaforum*
- lid opleidingscommissie bachelor rechtsgeleerdheid

- lid rendementencommissie faculteit rechtsgeleerdheid
- lid adviescommissie bezwaarschriften Commissariaat voor de Media
- lid adviescommissie bezwaarschriften Publieke Omroep
- lid adviescommissie bezwaarschriften ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Mr. E.H. Hoorn

Onderzoeker.

‘Creative Commons Licences for cultural heritage institutions’, rapport in opdracht van Creative Commons Nederland, 73 pp.

Prof. mr. P.B. Hugenholtz

Hoogleraar Informatierecht.

Wetenschappelijke publicaties:

(met L. Guibault (ed.)), *The Future of the Public Domain*, Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International 2006, Information Law Series No. 16, 377 pp.

(met M.M.M. van Eechoud e.a.), *The Recasting of Copyright & Related Rights for the Knowledge Economy*, report to the European Commission, DG Internal Market, November 2006, 308 pp.

(met Th. Dreier (ed.)), *European Copyright Law*, Concise IP Series, vol. 2, Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International 2006, 476 pp.

(met E. Rethmeier), *Report of the Netherlands*, ALAI Study Days ‘Copyright and Freedom of Expression’, Barcelona, 19-20 juni, 18 pp.

Annotaties:

HvJEG 6 februari 2003, *NJ* 2006-30, nr. 374, p. 3547-3551, C-245/00 (*SENA/NOS*).

HR 28 mei 2004, *NJ* 2006-30, nr. 375, p. 3551-3578 (*SENA/NOS*).

HR 28 november 2003, *NJ* 2006-30, nr. 376, p. 3578-3619 (*SENA/NKP*).

HR 16 juni 2006, *Ars Aequi* 2006-11, p. 821-824 (*Lancôme/Kecofa*).

Voordrachten:

‘Intellectual Property Law in Europe’, East China University of Politics & Law, Shanghai, 10 april.

‘Introduction’, Akademie-Colloquium ‘Open Content: New Models for Accessing and Licensing Knowledge’, KNAW, Amsterdam, 27 april.

‘The DRM Dilemma: Caught between Copyright, Consumer & Competition Law’, Conference ‘Markets and Innovation in the Society of Knowledge’, University of Oslo, 15-16 mei.

‘Creative Commons’, NVJ Freelancersdag, Amersfoort, 7 juni.

‘The Recasting of Copyright’, conferentie ‘Wizards of OS’, Berlijn, 16 september.

‘Towards a European Copyright Law?’, IViR/Wittem Symposium on the Recasting of European Copyright Law, Amsterdam, 22 september.

‘Copyright vs. Auteursrecht. Over Mickey Mouse, Samuel Beckett en de Grote Atlantische Kloof’, AUV-voordracht, New York University, 28 september.

‘The European Copyright Directive. New Rules for the Information Society’, OHIM, Alicante, 13 november.

Overige activiteiten:

‘Open Content: New Models for Accessing and Licensing Knowledge’, Akademie-Colloquium, KNAW, Amsterdam, 27-28 april (organisatie en voorzitterschap).

‘The Impact of the InfoSoc Directive on Business Models’, workshop i.s.m. Berlecon Research, Berlijn, 9 juni (organisatie en voorzitterschap).

ITeR Netwerkbijeenkomsten (Wittem-groep) op 21 juni in Barcelona en 22-23 september in Amsterdam i.s.m. KU Nijmegen en Universiteit Leiden (organisatie en voorzitterschap).

IViR Summer Course on International Copyright Law, Amsterdam, 10-15 juli (organisatie en colleges).

Functies:

- lid *Commissie Auteursrecht*, Ministerie van Justitie
- redactielid *AMI*, tijdschrift voor auteurs-, media- en informatierecht
- General Editor *Information Law Series* (Kluwer Law International)
- vice-voorzitter *Vereniging voor Auteursrecht*

- lid Comité Exécutif *ALAI*
- visiting International Professor *Fordham University School of Law*, New York
- docent *Munich Intellectual Property Law Center*
- plaatsvervangend raadsheer *Gerechtshof Arnhem*
- vice-voorzitter *Vaste Commissie Plagiaat* (Buma-Stemra)
- lid Fachbeirat *Max-Planck-Institut für geistiges Eigentum, Wettbewerbs- und Steuerrecht*, München
- plv. lid Senaat Universiteit van Amsterdam
- lid Wittem-groep (unificatie Europees auteursrecht)

Prof. mr. J.J.C. Kabel

Hoogleraar Informatierecht, in het bijzonder commerciële informatie.

Wetenschappelijke publicaties:

‘Commentaar op Lycos/Pessers’, *IER* 2006-1, p. 1-3.

‘Reclame en oneerlijke mededinging 2005’, *IER* 2006-2, p. 57-77.

(met F. Henning-Bodewig), *Should the objectives of the rules on unfair competition be the protection of competitors, or consumers, or of other interests? How should any conflict between these objectives be resolved?* International Report for the LIDC Amsterdam Congress on Competition Law, 5-7 oktober, www.ligue.org, 50 pp.

(m.m.v. M.M.M. van Eechoud & P.B. Hugenholtz), *Exclusiviteit en openbaarheid van ruimtelijke informatievoorziening*, Amsterdam: Instituut voor Informatierecht 2006, 23 pp.

Annotaties:

Rb. Arnhem, 31 augustus 2005, *IER* 2006-6, nr. 89, p. 368-375 (*De Lotto/Ladbrokes*).

Vzr. Rb. Amsterdam, 9 maart 2006, *IER* 2006-3, nr. 40, p. 148-151 (*Curry/Weekend*).

Hof van Justitie van de EG, 23 februari 2006, *IER* 2006-3, nr. 47, p. 165-167 (*Siemens/VIPA*).

Gerecht van Eerste Aanleg, 12 juli 2006, *IER* 2006-5, nr. 69, p. 239-245
(*Vitakraft/BHIM*).

Vzr. Rb. Arnhem, 16 augustus 2006, *IER* 2006-5, nr. 81, p. 281-285
(*KPN/UPC*).

Voordrachten:

‘Unfair competition and consumer protection, Diversity or Uniformity of Standards of Unfairness?’ *LIDC Amsterdam Congress on Competition Law*, Amsterdam, 6 oktober.

‘De Audiovisuele Media Diensten Richtlijn’, Nationaal Reclame Congres, Huizen, 15 december.

Overige activiteiten:

‘Cases on Advertising Law’, gastcollege E.U. Business Law LL.M. Programme, Amsterdam Law School, Amsterdam, 30 maart.

‘Beeldende Kunst en Auteursrecht’, gastcollege Master Kunst en Recht, Amsterdam, 10 mei.

(met F. Henning-Bodewig), Internationaal rapporteur Question, *LIDC Congress on Competition Law*.

‘Openbaarheid van rechterlijke uitspraken’, Studiemiddag van de Vereniging voor Media- en Communicatierecht (organisatie en voorzitterschap), Amsterdam 19 mei.

‘Crossmediale publiek-private samenwerking’, Studiemiddag van de Vereniging voor Media- en Communicatierecht (organisatie en voorzitterschap), Amsterdam, 17 november.

Functies:

- lid Wetenschappelijke Adviesraad Faculteit der Rechtsgeleerdheid
- redactielid van het tijdschrift voor Intellectuele Eigendom en Reclamerecht
- voorzitter van de Geschillencommissie Bureau Kredietregistratie
- voorzitter van de Privacy Commissie van de Universiteit van Amsterdam
- plv. voorzitter van de Nederlandse Codecommissie voor het Reclamewezen
- voorzitter van de Vereniging voor Media- en Communicatierecht
- lid Comité Scientifique de Ligue International du Droit de la Concurrence (LIDC)

- voorzitter College van Beroep NICAM (Kijkwijzer)
- bestuurslid Vereniging voor Reclamerecht
- voorzitter Studiecommissie Oneerlijke Handelspraktijken van de Vereniging voor Reclamerecht

Mr. ir. M.J. Konert

Onderzoeker.

Vakpublicaties:

(met D. Stevens), Rubriek Telecommunicatierecht, *Computerrecht* 2006-1, p. 66-68; 2006-2, p. 128-130; 2006-3, p. 175-177; 2006-4, p. 228-230.

‘Rechterlijke worsteling met de omvang van rectificaties op websites’, *Computerrecht* 2006-3, p. 184-185.

Functies:

- redactielid *Computerrecht* (tot augustus)

Dr. W. F. Korthals Altes

Raadsheer, gerechtshof Arnhem; Fellow IViR; visiting Professor (bijzonder hoogleraar) New York Law School, New York, USA.

Wetenschappelijke publicaties:

‘Journalistiek privilege ook voor *anonieme* claimbrieven?’, *NJB* 2006-3, p. 144-146.

‘Studiecommissie ontmaskert De Grootste Leugen: commentaar op het rapport Toegang tot rechterlijke uitspraken’, *Mediaforum* 2006-4, p. 90-92.

‘Europa – de toekomst?’, *NJB* 2006-21, p. 1152-1155.

Voordrachten:

‘Openbaarheid van rechtspraak’, voordracht VMC-studiemiddag, Amsterdam, 19 mei.

Overige activiteiten:

Onderwijs in keuzevak European Telecommunications and Broadcasting Law and Policy, New York Law School, september/oktober.

Advisering aan het ministerie van Justitie over de Europeanisering van de rechtspraak in 2015 in de vorm van een vision paper.

Mr. T. McGonagle

Onderzoeker.

Wetenschappelijke publicaties:

‘Workshop Report’ in: S. Nikoltchev (ed.), *IRIS Special: Audiovisual Media Services without Frontiers – Implementing the Rules*, Straatsburg: European Audiovisual Observatory 2006, p. 47-59.

‘Comments on the report on ‘Access of national minorities to the media: new challenges’’, Committee of Experts on Issues Relating to the Protection of National Minorities (DH-MIN), Council of Europe, Doc. No. DH-MIN(2006)016 (internet publicatie, zie:http://www.ivir.nl/publications/mcgonagle/Comments_Access_natmin_eng.pdf).

Vakpublicaties:

10 bijdragen *IRIS*.

Voordrachten:

‘Free expression versus hate speech: the online rematch’, *Hate speech from the street to cyber-space: cases and policies in specific contexts*, Central European University, Boedapest, 31 maart.

‘Guidelines on the use of Minority Languages in the Broadcast Media: overview and prospects for further implementation’, Eerste Kamer der Staten-Generaal, Den Haag, 28 april.

‘Comments - Access of national minorities to media: new challenges’, Council of Europe, Straatsburg, 20 oktober.

‘International and European legal standards for combating racist expression’, Council of Europe, Straatsburg, 16 november.

Overige activiteiten:

‘Introduction to Broadcasting Law’, gastcollege, E.U. Business Law LL.M. Programme, Amsterdam Law School, 13 maart.

‘The ‘Television without Frontiers’ Directive’, gastcollege, E.U. Business Law LL.M. Programme, Amsterdam Law School, 14 maart.

‘Language rights and the media’, gastcollege, Media Law Advocates Training Programme, University of Oxford, 17 juli.

‘Media liability: hate speech’, gastcollege, Media Law Advocates Training Programme, University of Oxford, 19 juli.

‘Language, culture, identity and the media: European perspectives’, twee gastcolleges, Annenberg-Oxford Summer Institute: Global Media Policy – Technology and New Themes in Media Regulation, Annenberg School for Communication, University of Pennsylvania/PCMLP, University of Oxford, 20 juli.

‘Hate speech: growing divergences between European and US approaches?’, gastcollege, Annenberg-Oxford Summer Institute: Global Media Policy – Technology and New Themes in Media Regulation, Annenberg School for Communication, University of Pennsylvania/PCMLP, University of Oxford, 20 juli.

Co-begeleider voorbereiding van de moot court case, Programme in Comparative Media Law and Policy (PCMLP): Media Law Advocates Training Programme, University of Oxford, 21 juli.

Functies:

- coördinator samenwerking European Audiovisual Observatory
- lid van de IViR webcommissie

Dr. G.J.H.M. Mom

Universitair docent.

Wetenschappelijke publicaties:

‘Commentaar op art. 15i Auteurswet 1912’, in: J.J. Brinkhof, F.W. Grosheide & J.H. Spoor (red.), *Intellectuele eigendom, artikelsgewijs commentaar*, Den Haag: Elsevier Juridisch, 5 pp.

Update van 'Commentaar op art. 25 Auteurswet 1912', in: J.J. Brinkhof, F.W. Grosheide & J.H. Spoor (red.), *Intellectuele eigendom, artikelsgewijs commentaar*, Den Haag: Elsevier Juridisch.

Vakpublicaties:

'De Auteurswet gewijzigd: Arikel 15i Aw ('gehandicapten-execeptie'), AMI 2006-3, p. 84-86.

'Rechtspraak in het kort, actualiteiten en agenda', AMI 2006-1, p. 38-43, 2006-2, p. 73-75, 2006-3, p. 105-108, 2006-4, p. 140-143, 2006-5, p. 192-196, 2006-6, p. 227-229.

Overige activiteiten:

'Uw auteursrecht: de basis', voordracht t.g.v. de conferentie "Educatief auteur: een vak", georganiseerd door de Vereniging van Educatieve Auteurs, 22 april.

Functies:

- algemeen onderwijscoördinator IViR
- lid Opleidingscommissie Master rechtsgeleerdheid
- bestuurslid Stichting Auteursrechtmanifestaties
- redacteur (en plaatsvervangend eindredacteur) *AMI*, tijdschrift voor auteurs-, media- en informatierecht
- secretaris Stichting Fonds Victor Hugo
- medewerker aan losbladige uitgave *Intellectuele eigendom, artikelsgewijs commentaar* (voor de onderdelen Auteurswet en Wet op de naburige rechten)

Dr. A.J. Nieuwenhuis

Universitair docent.

Wetenschappelijke publicaties:

Over de grens van de vrijheid van meningsuiting (2^e druk), Nijmegen: Ars Aequi Libri 2006, 374 pp.

'Van canon en ontkenning', *Mediaforum* 2006-11/12, p 337.

'Vrijheid van meningsuiting en strafrecht in het 3^e millennium', *Mediaforum* 2006-4, p. 93-100.

‘Toegang tot Overheidsinformatie’, boekbespreking E.J. Daalder, dissertatie Leiden 2006, *Mediaforum* 2006-2, p. 41-43.

Annotaties:

Vzr. Rechtbank Amsterdam 24 november 2005, *Mediaforum* 2006-1, nr. 2, p. 22-24 (*Krakers/ Staat der Nederlanden - Spandoek Verdonk*).

EHRM 2 mei 2006, *Mediaforum* 2006-6, nr. 18, p. 183-185 (*Tatlav/Turkije*).

Dr. A.T. Ottow

Gastdocent, tevens geassocieerd lid van het college van OPTA.

Wetenschappelijke publicaties:

‘Telecommunicatietoezicht. De invloed van het Europese en Nederlandse bestuursprocesrecht’, Den Haag: Sdu Uitgevers 2006, 428 pp.

(met R. Kolthek), ‘Review communicatieregulering: nieuwe ronde, nieuwe kansen?’, *Mediaforum* 2006-10, p. 289.

Annotaties:

HJEG 13 juli 2006, zaak C-438/04, *Mediaforum* 2006-10, p. 309-314 (*Mobistar/BIPT*).

Rb. Rotterdam 26 juli 2006, *Mediaforum* 2006-10, p. 328-334 (*MCI/KPN*).

Voordrachten:

‘Convergentie’, Euroforum congres ‘Juridische Issues in de Media’, Amsterdam, 24 januari.

‘Dilemma’s van de toezichthouder’, seminar van OPTA ‘Dilemma's bij het toezicht’, Den Haag, 30 oktober.

(met N.A.N.M. van Eijk), ‘Towards a more tailor made approach; the Dutch Cable/All-IP case’, The Future of Telecoms Regulation 2006-expert meeting, Amsterdam, 2-3 november.

Mr. A. van Rooijen

AIO.

Wetenschappelijke publicaties:

‘Liever misbruikt dan misplaatst auteursrecht: het doelcriterium ingezet tegen oneigenlijk auteursrechtgebruik’, *AMI* 2006-2, p. 45-51.

Populariserende publicaties:

‘Kleine kunstenaar juist gebaat bij auteursrecht’, *De Volkskrant* 29 november.

Mr. D.A. Rossini

Onderzoeker.

Wetenschappelijke publicaties:

(met P.B. Hugenholtz e.a.), *The Recasting of Copyright & Related Rights for the Knowledge Economy*, report to the European Commission, DG Internal Market, November 2006, 308 pp.

Vakpublicaties:

38 bijdragen *IRIS*

Mr. W. Sakulin

AIO.

Wetenschappelijke publicaties:

‘Géén recht op prestatiebescherming wél mogelijkheid voor betere afweging’, *IER* 2006-3, p. 119-120.

Mr. L. Steijger

AIO.

Wetenschappelijke publicaties:

(met P.B. Hugenholtz e.a.), *The Recasting of Copyright & Related Rights for the Knowledge Economy*, report to the European Commission, DG Internal Market, November 2006, 308 pp.

Vakpublicaties:

Diverse bijdragen *IRIS*.

Functies:

Secretaris studiecommissie 'Implementatie richtlijn oneerlijke handelspraktijken', Vereniging voor Reclamerecht (VvRr)

3 PERSONELE INZET: OVERZICHT VAN DE TOTALE INSTITUUTSFORMATIE

In de verslagperiode waren aan het Instituut uit de volgende medewerkers verbonden:

Naam	fte (totaal)	Afdeling
<i>Onderzoekers</i>		
Mr. L.F. Asscher ¹	0,4	IViR
Prof. mr. E.J. Dommering	0,4	IViR
Mw. mr. M.M.M. van Eechoud ²	1,0	IViR
Prof. dr. N.A.N.M. van Eijk	0,6	IViR
Mw. mr. L. Guibault ³	1,0	IViR
Mw. mr. N. Helberger	1,0	IViR
Mr. A.W. Hins	0,3	Staatsrecht ⁴
Prof. mr. P.B. Hugenholtz	0,8	IViR
Prof. mr. J.J.C. Kabel	1,0	IViR
Mr. T. McGonagle ⁵	1,0	IViR
Mr. G.J.H.M. Mom	1,0	IViR
Mr. drs. A.J. Nieuwenhuis	0,2	Staatsrecht
<i>Onderzoekers in Opleiding (AiO'S)</i>		
Mr. S.J. van Gompel ⁶	1,0	IViR
Drs. mr. J.V.J. van Hoboken ⁷	1,0	IViR
Mr. A. van Rooijen ⁸	1,0	IViR
Mr. W. Sakulin	1,0	IViR
Mr. L. Steijger ⁹	1,0	IViR

¹ Mr. L.F. Asscher is per 1 januari met buitengewoon verlof.

² Mw. mr. M.M.M. van Eechoud is voor 0,7 aangesteld op de 1^e geldstroom en voor 0,3 fte op de 2^e en/of 3^e geldstroom.

³ Mw. mr. L. Guibault is voor 0,6 fte aangesteld op de 1^e geldstroom en voor 0,4 fte op de 2^e en/of 3^e geldstroom.

⁴ Staatsrecht = Leerstoelgroep Staatsrecht. De omvang van de aanstelling van de medewerkers Staatsrecht beslaat alleen de onderzoekstijd bij het Instituut.

⁵ Mr. T. McGonagle is per 1 augustus voor 0,6 aangesteld op de 1^e geldstroom en voor 0,4 fte op de 2^e en/of 3^e geldstroom.

⁶ Mr. S.J. van Gompel is vanaf 1 januari in dienst. Tot 1 augustus was hij projectonderzoeker.

⁷ Drs. mr. J.V.J. van Hoboken is vanaf 1 september in dienst.

⁸ Mr. A. van Rooijen is vanaf 1 januari in dienst.

Projectonderzoekers

Mr. dr. S.J.R. Bostyn	0,1	IViR
Ir. J.C. Fischer	0,8	IViR
Mw. mr. A. Franken van Bloemendaal ¹⁰	0,8	IViR
Mr. S.M. van Geffen ¹¹	0,8	IViR
Mw. mr. M.M. Groenenboom ¹²	0,2	IViR
Mw. mr. E. Hoorn ¹³	0,6	IViR
Mr. ir. M.J. Konert ¹⁴	0,8	IViR
Mw. mr. A.T. Ottow ¹⁵	0,4	IViR
Mw. mr. D.A. Rossini	0,8	IViR
Mw. mr. B. van der Wal ¹⁶	1,0	IViR

Student-Assistent

Mw. M. Bakker ¹⁷	0,4	IViR
-----------------------------	-----	------

Medewerkers Documentatiecentrum

Mw. drs. E. Caneda Cabrera ¹⁸	1,0	IViR
Mw. R.M. van der Waal	0,6	IViR

Assistentie Management

P. Claeys ¹⁹	0,4	IViR
Mw. A.G.J.M. Dobbelsesteen	1,0	IViR
Mw. M.M. Truijens ²⁰	0,4	IViR

⁹ Mr. L. Steijger is vanaf 11 oktober in dienst.

¹⁰ Mw. mr. A. Franken van Bloemendaal is per 15 april uit dienst.

¹¹ Mr. S.M. van Geffen is per 15 januari uit dienst.

¹² Mw. mr. M.M. Groenenboom is per 1 april uit dienst.

¹³ Mw. mr. E. Hoorn is vanaf 1 februari tot 1 juni in dienst geweest.

¹⁴ Mr. ir. M.J. Konert is per 15 augustus uit dienst.

¹⁵ Mw. mr. A.T. Ottow is per 1 april uit dienst.

¹⁶ Mw. mr. B. van der Wal is vanaf 15 september in dienst.

¹⁷ Mw. M. Bakker is per 15 juli uit dienst.

¹⁸ Mw. drs. E. Caneda Cabrera is per 1 maart uit dienst.

¹⁹ P. Claeys is vanaf 15 augustus in dienst.

²⁰ Mw. M.M. Truijens is per 1 september uit dienst.

***Redactiesecretariaat
Mediaforum/AMI***

Mw. mr. C.J. Flentrop 0,4 IViR

Gastonderzoekers

Mw. mr. M. Ashidate 0,0 Tohoku University
(Japan)

Prof. Y. Inoue 0,0 Tsukuba University
(Japan)

Mr. E.R. Vollebregt 0,0 Clifford Chance

Fellows

Mw. Mr. B.M. Vroom-Cramer 0,0 Rechtbank
Amsterdam

Mr. W.F. Korthals Altes 0,0 Hof Arnhem

Honorary Professor

Mw. Prof. P. Samuelson 0,0 University of
California, Berkeley
(US)

4 ONDERZOEKSCULTUUR AAN HET INSTITUUT

4.1 Beleid jonge onderzoekers

Binnen het Instituut is een mix tot stand gebracht tussen eerste geldstroomonderzoek (wetenschappelijke staf en AIO's), tweede geldstroomonderzoek en projectonderzoek uitmondend in wetenschappelijke publicaties. Daardoor is de gewenste flexibiliteit bereikt om veelbelovende jonge afgestudeerden voor korte of langere tijd aan het Instituut te binden. In veel gevallen wordt na een introductietijd als projectonderzoeker de onderzoeker aangesteld op een AIO-plaats, zodat al vóór het promotie-onderzoek onderzoekservaring is opgedaan.

4.2 Promoties

Het Instituut streeft er naar een constante stroom van dissertaties op te leveren. In het verslagjaar lopen vijf AIO-onderzoeken en twee tweede geldstroomprojecten die moeten uitmonden in een dissertatie. De vaste staf van het Instituut begeleidt ook (als promotor) buitenpromovendi en (vaak als co-promotor) promovendi aan andere faculteiten. In de verslagperiode werden twee buitenpromovendi en een promovendus aan een andere faculteit begeleid.

4.3 Internationale onderzoekscultuur

Het informatierecht is naar zijn aard internationaal. Medewerkers zijn afkomstig uit Nederland, maar – op dit moment – ook uit Duitsland, Oostenrijk, Italië, Canada, Ierland en België. Daarnaast verblijven buitenlandse onderzoekers vaak voor korte of lange tijd aan het Instituut om een artikel of een dissertatie voor te bereiden. Samenwerking met buitenlandse instituten en activiteiten voor internationale wetenschappelijke verenigingen, bevorderen een internationaal onderzoeksklimaat en netwerk dat voortdurend vruchten afwerpt in de vorm van internationale bekendheid en publicaties in buitenlandse bronnen. Artikelen en promoties zijn vaak Engelstalig.

4.4 Behoud wetenschappelijke integriteit

Het derde geldstroomonderzoek wordt hoofdzakelijk verricht in opdracht van publieke instellingen (ministeries, Raad voor Cultuur, Europese Commissie, Raad van Europa e.d.) en uitgevoerd op basis van dezelfde kwaliteitscriteria als eerste en tweede geldstroomonderzoek. Het Instituut verricht slechts onderzoek in opdracht van derden dat qua inhoud en diepgang past binnen het onderzoeksprogramma van het Instituut. Onderzoek dat in opdracht van derden

is verricht, wordt steeds onder verantwoordelijkheid van het Instituut gepubliceerd.

4.5 Documentatie- en onderzoeksondersteuning

Het IViR beschikt over een Documentatiecentrum (DC), dat ten behoeve van het onderzoek wetenschappelijke informatie selecteert, verwerft, ontsluit en beschikbaar stelt aan IViR-onderzoekers. Het Documentatiecentrum is toegankelijk voor studenten en derden. Het is uniek door zijn collectie buitenlandse tijdschriften en grijze literatuur op het terrein van het informatierecht. Daarnaast verzorgt het Documentatiecentrum een regelmatige nieuwsvoorziening op de website www.ivir.nl, die onder meer toegang geeft tot de informatierechtcatalogus. Op de website is verder informatie te vinden over het Instituut en zijn medewerkers, en worden de onderzoeksresultaten zoveel mogelijk full-text beschikbaar gesteld. Ook worden er actuele dossiers bijgehouden. De internetactiviteiten van het IViR worden gesponsord door internetprovider XS4ALL.

Het Documentatiecentrum is een specialistische voorziening met een aanvullende functie ten opzichte van de bibliothecaire voorzieningen van de Universiteitsbibliotheek en de Algemene Juridische Bibliotheek van de UvA. Het Documentatiecentrum levert ook voor de studenten die onderwijs aan het Instituut volgen of die hun afstudeerscriptie wijden aan een informatierechtelijk onderwerp een belangrijke bron van kennis, waarvan frequent gebruik wordt gemaakt.

De ruimte waarin het Documentatiecentrum is gevestigd fungeert als locatie voor de maandelijkse ‘leestafel-lunches’, waarop de medewerkers buitenlandse literatuur bespreken, en voor de maandelijkse ‘spreektafels’: studiebijeenkomsten waarop gastsprekers uit binnen- en buitenland voordrachten houden over informatierechtelijke onderwerpen. Ook vinden de workshops die het IViR regelmatig organiseert in het kader van lopend onderzoek meestal plaats in het Documentatiecentrum.

4.6 Studiebijeenkomsten

Het Instituut organiseerde in 2006 een aantal studiebijeenkomsten voor de eigen medewerkers en voor belangstellenden van buiten het Instituut, de zogeheten ‘Spreektafels’. Inleidingen werden gehouden door eigen medewerkers en door binnen- en buitenlandse deskundigen. In het verslagjaar vonden onderstaande studiebijeenkomsten plaats:

- 20 januari: Masami Ashidate (Tohoku University Japan)
Legal Protection of databases in Japan.
- 17 februari: Anton Ekker (Instituut voor Informatierecht)
De grondrechtelijke bescherming van anonimiteit in het communicatieproces.
- 17 maart: Inge van der Vlies (Universiteit van Amsterdam/Faculteit der Rechtsgeleerdheid)
De problematiek van restitutie van cultuurgoederen.
- 21 april: Annetje Ottow (Instituut voor Informatierecht/OPTA)
Telecommunicatietoezicht. De invloed van het Europese en Nederlandse bestuurs(proces)recht.
- 16 juni: Giuseppe Dari-Mattiacci (Amsterdam Centre of Law & Economics)
Seeking Rents in the Shadow of Coase.
- 22 september: Gerard Schuijt (voormalig IViR-medewerker)
Vrijheid van nieuwsgaring en intellectuele eigendomsrechten.
- 24 november: Jasper Bovenberg (Academisch Medisch Centrum/Universiteit van Amsterdam)
Property Rights in Blood, Genes and Data.
- 22 december: Lisa Kuitert (Universiteit van Amsterdam/Faculteit der Geesteswetenschappen)
‘Parodie’ niet veeleer een zaak voor literatuur- en boekwetenschappers dan voor juristen?

4.7 Workshops, congressen en symposia

Een door de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) gesponsord Akademie-Colloquium over ‘Open Content: New Models for Accessing and Licensing Knowledge’ vond plaats op 27 en 28 april in het Trippenhuis in Amsterdam.

Op 9 juni organiseerde het Instituut een workshop te Berlijn over ‘The Impact of the InfoSoc Directive on Business Models’, in samenwerking met Berlecon Research, Berlijn.

In augustus vond het internationale 17^e ITS-Europe congres 'Next Generation Telecommunications Networks and Services' plaats waarvan het IViR mede organisator was.

Op 22 september organiseerde het IViR een symposium over 'Recasting of European Copyright Law', dat plaatsvond in het Renaissance Hotel in Amsterdam.

Verder organiseerde het Instituut ITeR Netwerkbijeenkomsten (Wittem-groep) op 21 juni in Barcelona en van 22 tot 23 september in Amsterdam in samenwerking met de K.U. Nijmegen en de Universiteit Leiden.

4.8 Nationale samenwerkingsverbanden

4.8.1 ITeR

Binnen dit kader worden geen nieuwe onderzoeksoopdrachten meer verstrekt. Afwerking van lopend onderzoek (redactie, proefschrift begeleiding) heeft ook in 2006 nog de nodige onderzoekstijd uit de eerste geldstroom in beslag genomen.

4.8.2 TILT

Het voormalige Centrum voor Recht, Bestuur en Informatisering (CRBI) van de Universiteit van Tilburg, thans het Tilburg Institute for Law, Technology and Society (TILT) en het Instituut hebben sinds 2001 een samenwerkingsovereenkomst. De twee instituten beogen met de samenwerking het wetenschappelijk onderzoek en onderwijs op het terrein van informatierecht en computerrecht te versterken en uit te breiden.

4.8.3 Wetenschappelijke verenigingen en tijdschriftredacties

Medewerkers van het Instituut zijn (bestuurs)lid of medewerker van de volgende nationale wetenschappelijke verenigingen en tijdschriftredacties:

Nederlandse Jurisprudentie

Ars Aequi. Juridisch Studentenblad

Computerrecht. Tijdschrift voor Informatica, Telecommunicatie en Recht

IER. Tijdschrift voor Intellectuele Eigendom en Reclamerecht

AMI. Tijdschrift voor Auteurs-, Media- en Informatierecht

Mediaforum. Tijdschrift voor Media- en Communicatierecht

Vereniging voor Auteursrecht

TvC. Tijdschrift voor Consumentenrecht

Vereniging voor Intellectuele Eigendom
Vereniging voor Mededingingsrecht
Vereniging voor Reclamerecht
Vereniging voor Media- en Communicatierecht

4.9 Internationale samenwerkingsverbanden

4.9.1 European Audiovisual Observatory

Sinds 1994 is het IViR een officiële partner van het *European Audiovisual Observatory* van de Raad van Europa in Straatsburg. Op grond van het met het Observatory afgesloten *partnership agreement* is het Instituut onder meer verantwoordelijk voor het leveren van bijdragen aan *IRIS*, de maandelijkse nieuwsbrief van het Observatory. Deze bijdragen betreffen relevante juridische ontwikkelingen op het gebied van de audiovisuele media in de landen van de Raad van Europa en de Europese Unie. De bijdragen uit West-Europa worden geleverd door medewerkers van het Instituut en door correspondenten uit het netwerk dat het Instituut heeft opgebouwd. Daarnaast worden in samenwerking met het Observatory regelmatig workshops georganiseerd.

4.9.2 Buitenlandse Universiteiten

Met de onderstaande buitenlandse universitaire instituten bestaan personele banden en wordt op ad hoc basis samengewerkt aan onderzoeksprojecten.

Institut für Informationsrecht van de Universität Karlsruhe: Hugenholtz en Dreier legden in 2006 de laatste hand aan de publicatie *Concise Commentary on European Copyright Law*.

Norwegian Research Centre for Computers and Law (NRCCL): IViR en NRCCL organiseren jaarlijks een ‘Columbanus Symposium’ over een actueel onderwerp op het terrein van IE en ICT.

Max-Planck Institute for Intellectual Property, Competition and Tax Law: met een aantal medewerkers van het Max-Planck Instituut bestaan nauwe werkcontacten. Hugenholtz heeft zitting in de Fachbeirat (Wetenschappelijke raad van toezicht) van het MPI, en doceert aan het Munich Intellectual Property Law Centre dat aan het MP is gelieerd. Van Eechoud maakt deel uit van de European Max Planck Group for Conflict of Laws in Intellectual Property, een groep die werkt aan het ontwerpen van beginselen op dit onderzoeksterrein.

Institute of European Media Law (EMR): het IViR werkt samen met dit instituut aan rapporten voor de Europese Commissie en aan een handboek over het Europese recht met betrekking tot audio-visuele media.

University of Haifa School of Law: Prof. Niva Elkin Koren en Prof. Eli Salzberger van de Haifa School of Law sloten in 2006 de ITeR-studie over the law & economics of intellectual property af. Beiden zijn regelmatig te gast op het IViR.

University of California at Berkeley: Prof. Pamela Samuelson van de University of California is honorair hoogleraar bij de UvA. Met deze universiteit bestaan veel contacten en uitwisseling van onderzoekers.

Katholieke Universiteit Leuven, Centrum voor Recht en Informatica: gezamenlijke publicaties, met name op het terrein van overheidsinformatie.

Institut für Informations-, Telekommunikations- und Medienrecht (ITM), Münster: uitwisselingsbijeenkomsten van lopend onderzoek.

Hugenholtz was visiting International Professor aan de *Fordham University School of Law* in New York.

Korthals Altes is visiting Professor (bijzonder hoogleraar) aan de *New York Law School*.

4.9.3 Internationale wetenschappelijke verenigingen en redacties van internationale publicaties en tijdschriften

Hugenholtz is Editor in Chief van de International Board of Editors van de *Information Law Series*, uitgegeven door Kluwer Law International. Guibault is correspondent voor *Computer Law Review International* (Duitsland) en redacteur en nationaal rapporteur van het Trento Project inzake de Common Core of European Private Law en dan in het bijzonder met betrekking tot de Boundaries of Intellectual Property. McGonagle is lid van de redactie van *IRIS* Legal Observations of the European Audiovisual Observatory. Kabel is lid van het Comité Scientifique van de Ligue Internationale du Droit de la Concurrence (LIDC). Helberger is lid van de redactie van de *INDICARE Monitor* en correspondent van *IRIS*. Bostyn is lid van het Legal Committee en van het Steering Committee of Transbig, een door de EC gefinancierd internationaal borstkanker onderzoeksproject; hij is voorts lid van de High Level Group 3% BNP wetenschappelijk onderzoek (uitvoering Lissabon agenda) opgericht door

de Belgische federale minister voor Economie en Wetenschapsbeleid en redacteur van het *Journal of International Biotechnology Law*.

4.10 Academische reputatie

Het Instituut staat nationaal en internationaal bekend als toonaangevend voor het onderzoek op het terrein van het informatierecht. Dat blijkt onder meer uit bovengenoemde nationale en internationale contacten, uit de frequentie waarmee de website van het Instituut wordt geraadpleegd en uit de mate waarin medewerkers van het Instituut worden gevraagd om bijdragen te leveren aan nationale en internationale publicaties en symposia (zie daartoe het overzicht van wetenschappelijke activiteiten per medewerker, opgenomen in paragraaf 7.9).

5 MAATSCHAPPELIJKE ACTIVITEITEN

Medewerkers van het Instituut nemen intensief deel aan het maatschappelijk debat dat in de media wordt gevoerd over de onderwerpen van hun vakgebied. Zij zijn veel gevraagd in kranten-, radio- en televisie-interviews en publiceren in kwaliteitskranten en andere niet-juridische media. Verder vervullen zij functies op allerlei maatschappelijke terreinen zoals de politiek, rechterlijke macht, geschillencommissies, bezwaarschriftencommissies en toezichthoudende instanties zoals de Raad van Toezicht bij de Publieke Omroep en de Onafhankelijke Post- en Telecommunicatie Autoriteit (OPTA), museale adviescommissies, besturen in hoger onderwijs en theater. Men zie voor een opsomming per medewerker paragraaf 2.9 van dit verslag.

6 BEOORDELING WETENSCHAPPELIJKE ADVIESRAAD

De Wetenschappelijke Adviesraad van het IViR bestaat uit de volgende leden:

Prof. dr. J.C. Arnbak	- TU Delft
Mr. M.W.B. Asscher	- Athenaeum Boekhandel bv
Mw. mr. I. Brakman	- Commissariaat voor de Media
Drs. P.I. Broertjes	- De Volkskrant
Drs. M. Daamen	- Stadsschouwburg Amsterdam
Drs. J.S.J. Hillen	- Centrum voor Merk en Communicatie
Ir. P.P. 't Hoen	- ICT-Regie
Prof. dr. ir. E. Huizer	- Universiteit van Utrecht
Mr. P.J. Hustinx	- Europees Toezichthouder voor gegevensbescherming
Mr. J. Kohnstamm	- Voorzitter College bescherming persoonsgegevens
Drs. L. Lichtenberg	- Bedrijfsfonds voor de Pers
Prof. mr. C.E. du Perron	- Decaan Faculteit Rechtsgeleerdheid UvA
Mr. W. Wanrooij	- BUMA
Mw. drs. M.M. van Zuijlen	- Deloitte & Touche, Human Capital Group

De Wetenschappelijke Adviesraad fungeert als een kritisch klankbord en doet suggesties voor het onderzoeksprogramma. De Raad kwam op 23 april 2007 bijeen, en oordeelde het concept-jaarsverslag begrijpelijk en overzichtelijk. De Raad deelde de bezorgdheid over het vaak oneigenlijke karakter van de algemeen geldende criteria ter beoordeling van de output van rechtswetenschappelijk onderzoek, met name waar het gaat om rapporten die in het kader van derde geldstroom onderzoek worden geschreven. Dergelijk IViR-onderzoek doet dikwijls niet onder voor eerste geldstroom-onderzoek, maar dreigt bij de beoordeling van de kwaliteit van het onderzoek buiten de boot te vallen.

7 OPLEIDING

7.1 Masteropleiding Informatierecht

Sinds het studiejaar 2003-2004 bestaat aan de Universiteit van Amsterdam de – in Nederland unieke – ‘Masteropleiding Informatierecht’. Tot deze opleiding, voor het grootste deel verzorgd door medewerkers van het IViR, wordt een ieder die alle onderdelen van de brede juridische basisopleiding, het driejarige bachelorprogramma van de opleiding Rechtsgeleerdheid, met goed gevolg heeft afgelegd, toegelaten. Bovendien kan degene die beschikt over een universitair niet-juridisch bachelor/masterdiploma of over een diploma van een vierjarige HBO-opleiding een zogenaamd ‘bewijs van toelating’ tot de masteropleiding verkrijgen door tevoren een zogenaamd schakelprogramma (van 60 EC) met succes te volgen. Met dit schakelprogramma wordt voorzien in de juridische basiskennis die noodzakelijk wordt geacht om de masteropleiding met succes te kunnen volgen en afronden.

In het verslagjaar stonden circa 45 studenten te boek als studenten van de ‘Master Informatierecht’. 11 Studenten ontvingen in 2006 het diploma van de master Informatierecht.

Daarnaast worden onderdelen van de masteropleiding gevolgd door studenten die een andere master volgen of door doctoraal studenten oude stijl die een keuzevak volgen. In het verslagjaar waren er in totaal circa 421 inschrijvingen voor het onderwijs in de diverse door IViR-medewerkers verzorgde basis- en keuzevakken en werd door 246 studenten aan mondelinge c.q. schriftelijke tentamens deelgenomen. Er werden in het verslagjaar 2006 in totaal 42 scripties, 88 papers en 29 stageverslagen beoordeeld. Met zijn in 2005 geschreven doctoraalscriptie ‘Sport(er) in beeld’ (over de exploitatie van het ‘image’ (naam, afbeelding of portret) van professionele sporters, met name beroepsvoetballers), geschreven onder begeleiding van Hugenholtz, behoorde Ronald Olsthoorn tot de 11 genomineerden voor de UvA-scriptieprijs 2006.

Het onderwijs bestaat allereerst uit de basisvakken ‘Informatierecht’ (docenten: Dommering, Van Eijk en Kabel) en ‘Intellectuele Eigendom’ (docenten: Guibault, Hugenholtz, Kabel en Mom). Beide vakken, met een studiebelasting van elk 10 European Credits (EC), vormen tezamen de verplicht te volgen basisvakken van de masteropleiding Informatierecht, maar worden ook door niet-master Informatierecht studenten gevolgd.

Het onderwijs in elk van beide 10 EC-vakken is gedurende het eerste semester van het studiejaar 2006-2007 gegeven in de vorm van wekelijkse hoorcolleges

(van 2 uur) en (parallele) intensieve werkgroepen (van 2 uur). De aan deze werkgroepen deelnemende studenten, die in vaste subgroepjes van 3 studenten werden verdeeld, kregen elke week een individuele opdracht in het ene vak en/of een subgroepsopdracht in het andere. De gemiddelde score voor deze groepswerkstukken telt voor 30% mee bij het bepalen van het te behalen eindcijfer (het voor het schriftelijk tentamen behaalde cijfer telt mee voor 70%). Een aantal studenten van de Master Informatierecht heeft gebruik gemaakt van de geboden mogelijkheid een of beide basisvakken uit te breiden (met 5 EC) door het schrijven van een individuele paper (van 2.500 woorden).

Naast de basisvakken, wordt onderwijs in 5 EC-keuzevakken gegeven. Het (Engelstalige) onderwijs in het keuzevak 'International and European Copyright' (34 deelnemers) werd verzorgd door Hugenholtz en Guibault. Bostyn verzorgde (eveneens in het Engels) het keuzevak 'Patent Law' (30 deelnemers). Kabel gaf onderwijs in het keuzevak 'Commerciële Communicatie' (25 deelnemers), Hugenholtz en Mom deden dat in het keuzevak 'Internationaal en Europees Industrieel Eigendomsrecht' (28 studenten) en Kabel en Van Eijk in het keuzevak Media II dat voornamelijk op de juridische problemen rond de publieke omroep was gericht.

Het door de leerstoelgroep Staatsrecht (door Hins en Nieuwenhuis) verzorgde keuzevakonderwijs betrof een tweetal - uitstekend op het door de leerstoelgroep Informatierecht verzorgde vak 'Informatierecht' aansluitende - keuzevakken 'Vrijheid van meningsuiting en politieke grondrechten I' resp. 'Vrijheid van meningsuiting in rechtsvergelijkend perspectief II'.

De vrije keuzeruimte is voor masterstudenten informatierecht verder nog te vullen met door andere leerstoelgroepen van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit van Amsterdam c.q. aan andere rechtenfaculteiten verzorgde keuzevakken op aanpalende terreinen. Naar believen kan een masterstudent in plaats van een vrij te kiezen vak ook een stage lopen (5 EC), zoals een (informatierechtelijke) praktijkstage (van 200 uur) bij een in het IE/ICT-recht gespecialiseerd advocatenkantoor, bij een (particulier) merkenbureau, bij een overheidsinstelling of bij een bedrijf. Aan enkele masterstudenten wordt de kans geboden een onderzoekstage (van 300 uur) te lopen bij het IViR zelf.

De masteropleiding wordt afgerond met een onder begeleiding van een IViR-docent geschreven scriptie (10 EC) over enig informatierechtelijk onderwerp.

7.2 Bacheloropleiding Nederlands recht: Informatierecht, Inleiding

In het kader van de driejarige bacheloropleiding ‘Nederlands recht’ moeten bachelorstudenten in het laatste (derde) jaar van hun juridische basisopleiding een van de vier zogenaamde ‘gebonden keuze-onderdelen’ (van 5 EC) volgen. Het gaat hier om een keuze uit de carousselvakken ‘Omgevingsrecht, Inleiding’, ‘Arbeidsrecht’, ‘Belastingrecht, oriëntatie’ en ‘Informatierecht, Inleiding’. In het verslagjaar 2006 bleken circa 160 bachelorstudenten te hebben gekozen voor het door medewerkers van het IViR verzorgde vak ‘Informatierecht, Inleiding’. Het onderwijs bestond opnieuw uit een serie hoorcolleges en extensieve werkgroepen, waarin de belangrijkste – nationale, Europese en internationale – aspecten van enkele deelgebieden van het informatierecht (zoals mediarecht, reclamerecht, data- en privacyrecht, intellectuele eigendom, internet) in hoofdlijnen aan de orde kwamen. Het onderwijs in dit bachelorvak werd verzorgd door IViR-medewerkers Asscher (als gastdocent), Van Eijk, Hins, Kabel en Mom. De serie werkgroepen werd samen met gespecialiseerde praktijkjuristen verzorgd. Het schriftelijk tentamen werd in het verslagjaar tweemaal afgenomen en bestond uit een 20-tal meerkeuzevragen; 101 studenten haalden een voldoende.

7.3 Post-Academisch Onderwijs

De jaarlijks terugkerende PAO-cursus ‘Het Nieuwe Telecommunicatierecht’ startte op 3 februari en liep door tot medio maart. Vanuit het IViR werkten aan deze cursus mee: Asscher, Dommering, Van Eijk, Kabel, Ottow en Sitompoel. Daarnaast leverde een groot aantal gastdocenten een bijdrage aan dit PAO-onderwijs: mr. P. Burger (advocaat, Brinkhof), mr. R.D. Chavannes (advocaat, Brinkhof), ing. H. Doorenspleet (senior industry analyst, Global Telecom, Media & Internet Group, Rabobank International), mr. P.V. Eijsvoogel (advocaat, Allen & Overy), dr. J. Huigen (hoofd van de afdeling Breedband en Omroep van de OPTA) en mr. drs. M.L. Verberne (Chief Regulatory Officer, Scarlet).

Van 10 tot 16 juli organiseerde het IViR voor de zesde maal in successie zijn jaarlijkse zomercursus ‘International Copyright Law’. Deze postacademische cursus trok dit jaar 21 enthousiaste deelnemers uit 11 verschillende landen. Naast docenten vanuit het IViR (Guibault, Van Eechoud en Hugenholtz) trad Sebastian Pinckaers (Van Doorne advocaten) en een drietal buitenlandse deskundigen op als gastdocent: Daniel Gervais (professor, Faculty of Law, University of Ottawa), Justin Hughes (professor, Benjamin N. Cardozo School of Law, Yeshiva University, New York) en Thomas Vinje (partner, Morrison & Foerster, Brussel).

7.4 Gastcolleges

Voor de gastcolleges en voordrachten die door medewerkers van het Instituut werden gehouden zij verwezen naar de in paragraaf 7.9 van dit jaarverslag vermelde publicaties en overige activiteiten.

ENGLISH SUMMARY

1. The Institute for Information Law

The Institute for Information Law (established in 1987) is part of the Faculty of Law of the University of Amsterdam. The Institute is the largest research facility in the field of information law in Europe and probably in the world. The Institute employs approximately 25 qualified researchers who actively study and report on a wide range of subjects within the domain of information law. The activities of the Institute include:

- Research and dissemination of knowledge in the field of information law;
- Organising conferences, workshops and seminars;
- Undertaking of research projects commissioned by third parties;
- Training of research assistants;
- Organising a master course on information law;
- Practical training (post-graduate courses, professional training, seminars);
- Maintenance of a specialised Documentation Centre for research and legal practice in the field of information law.

The Institute regularly collaborates with the Tilburg Institute for Law, Technology, and Society (TILT) of Tilburg University, the Institute for Information Law of the University of Karlsruhe, the Norwegian Research Centre for Computers and Law (NRCCL), the Max-Planck Institute for Intellectual Property, Competition and Tax Law, the Institute of European Media Law (EMR), the University of Haifa School of Law, the University of California at Berkeley and various other institutes. Individual members of the Institute maintain worldwide contacts with researchers in their own specialized fields.

Since 1994, the Institute is an official partner of the *European Audiovisual Observatory* in Strasbourg. Operating within the framework of the Council of Europe, the Observatory acts as an information and reference centre for professionals in the audiovisual industry throughout Europe. As a partner of the Observatory, the Institute collects materials and data on important current issues of audiovisual law, provides input for its monthly law review *IRIS* and collaborates with the Observatory in various other ways.

Highlights in 2006 were several. Anton Ekker and Annetje Ottow defended their thesis on respectively anonymous publications and on survey policies in the field of telecommunications, the research commission of the European Commission on the recasting of copyright law in the European Union was successfully finished at the end of the year whereby the Institute used every possible effort,

and the results of two congresses were published in bookform, edited by members of the Institute.

2. Research Program

The Institute's working program concentrates on the following main themes of research.

Theory of Information Law

This theme focuses on the development of information law into a separate field of law. In this context, the relation to other fields of law and to other disciplines is analysed; new definitions and concepts are conceived. Problems of comparative and international law and the relationship between technology and law are also studied in order to provide a conceptual framework for the study of problems in the other fields of research.

Freedom of Expression and Media Law

This theme comprises the constitutional foundations of freedom of expression and information, and the restrictions imposed thereon in relation to traditional and modern media. In addition, the rights of information receivers and the obligations of government authorities in this respect, as well as the social institutions in this field, are studied. Topics of research include: regulation of public and commercial broadcasting, concentration, and competition in the print industry, theatrical freedoms, liberalization of the cable industry and the impact of European law.

Intellectual Property

Different ways of protecting information as a property right under private law (intellectual property, law of contracts, technological measures) and public law (secrecy, telecommunications law) are studied. Special consideration is given to the relation between property rights in information and freedom of expression and information. Topics of research include: copyright protection of ideas and works of fact, patent protection of non-technical inventions, the 'commodification' of information, copyright problems of the digital networked environment, trademark law and freedom of information, etcetera.

Commercial Information

This theme covers various legal problems caused by manipulative forms of mass communication for commercial and non-commercial purposes (publicity, public relations, propaganda, information supply, labelling, surreptitious advertising, sponsoring, etcetera). Topics of research include: advertising and freedom of expression, self-regulation of advertising, trans-border advertising, food labelling, unfair trade practices, and editorial freedoms.

Telecommunications Law

This theme comprises a wide array of legal problems relating to the organization, control, and exploitation of telecommunications infrastructures and services. Topics of interest include: convergence and divergence, liberalization and reregulation, regulation of cable networks, standardization, frequency management, allocation of domain names and numbers, etcetera.

Privacy and Data Protection

In this context, the legal protection of private life (right to privacy) and especially the protection of personal data in the public and private sectors are studied. Main topics are: governmental policies regarding information systems, commercialisation of personal data, and self-regulation.

Access to Government Controlled Information

This theme focuses on the legal problems relating to the use and supply of information held by public authorities. Topics include: freedom of information, commercial use of government data, public private partnerships, propaganda, etcetera.

Current Developments in Information Law

In addition to research carried out in the context of the eight main themes of research, current developments in information law are systematically analysed and commented upon.

3. Management and staff

Management

The Institute Board of Directors manages the Institute. Board members are:

Prof. Egbert J. Dommering
Prof. P. Bernt Hugenholtz (Director)
Dr. Mireille M.M. van Eechoud
Prof. Nico A.N.M. van Eijk
Prof. Jan J.C. Kabel

Staff

Prof. Egbert J. Dommering
Dr. Mireille M.M. van Eechoud
Prof. Nico A.N.M. van Eijk
Dr. Lucie Guibault
Dr. Natali Helberger
Dr. A. Wouter Hins
Prof. P. Bernt Hugenholtz
Prof. Jan J.C. Kabel
Dr. Gerard J.H.M. Mom
Dr. Aernout J. Nieuwenhuis

Research Assistants (AIO's) and 'fast-track' AIO's

Stef J. van Gompel
Joris V.J. van Hoboken
Tarlach McGonagle
Ashwin van Rooijen
Wolfgang Sakulin
Lennert Steijger

Project Researchers

Sven J.R. Bostyn
Hans C. Fischer
Anneke Franken van Bloemendaal
Sjoerd M. van Geffen
Margreet M. Groenenboom
Esther Hoorn

Marco J. Konert
Annetje T. Ottow
Mara Rossini
Brenda van der Wal

Documentation Centre

Elvira Caneda Cabrera
Rosanne M. van der Waal

Institute Secretariat

Pieter Claeys
Anja G.J.M. Dobbelsteen
Melissa M. Truijens

Mediaforum/AMI editorial office

Cynthia J. Flentrop

Research Associates

Prof. Masami Ashidate (School of Law, Tohoku University, Japan)
Prof. Yuriko Inoue (Tsukuba University, Japan)
Erik R. Vollebregt (Clifford Chance Lawyers Amsterdam)

Fellows

Dr. Barbara M. Vroom-Cramer, Judge at the Court of Amsterdam
Dr. Willem F. Korthals Altes, Judge at the Court of Appeal at Arnhem and
visiting Professor of Media and Communications Law, New York Law School

Honorary Professor

Prof. Pamela Samuelson

4. Publications

The Institute for Information Law was established in 1987. Since then its staff members have published numerous publications that are listed in its annual

reports. A copy of the complete listings is available upon request. The focus of this summary is mainly on the international activities of the Institute.

Under the editorial responsibility of the Institute for Information Law, Kluwer Law International publishes *the Information Law Series*. Prof. Hugenholtz is General Editor of the series. Since the start of the series thirteen volumes were published:

- * Dommering, Egbert J. & P. Bernt Hugenholtz (eds.), *Protecting Works of Fact. Copyright, Freedom of Expression and Information Law*, 1991, 110 pp.
- * Korthals Altes, Willem F., Dommering Egbert J., Hugenholtz P. Bernt and Kabel Jan J.C. (eds.), *Information Law towards the 21st Century*, 1992, 393 pp.
- * Seignette, Jacqueline M.B., *Challenges to the Creator Doctrine. Authorship, Copyright Ownership and the Exploitation of Creative Works in The Netherlands, Germany and The United States*, 1994, 200 pp.
- * Hugenholtz, P. Bernt (ed.), *The Future of Copyright in a Digital Environment*, proceedings of the Royal Academy Colloquium, 1996, 248 pp.
- * Pinckaers, Julius C.S., *From Privacy Toward a New Intellectual Property Right in Persona. The Right of Publicity (United States) and Portrait Law (Netherlands) Balanced with Freedom of Speech and Free Trade Principles*, 1996, 490 pp.
- * Kabel, Jan J.C. & Mom, Gerard J.H.M. (eds.), *Intellectual Property and Information Law*, 1998, 350 pp.
- * Gendreau, Ysolde, Nordemann, Axel & Oesch, Rainer (eds.), *Copyright and Photographs. An International Survey*, 1999, 334 pp.
- * Hugenholtz, P. Bernt (ed.), *Copyright and Electronic Commerce*, 2000, 307 pp.
- * Elkin-Koren, Niva & Weinstock Netanel, Neil (eds.), *The commodification of information*, 2002, 514 pp.
- * Bygrave, Lee A., *Data Protection Law. Approaching Its Rationale, Logic and Limits*, 2002, 426 pp.
- * Guibault, Lucie, *Copyright Limitations and Contracts. An Analysis of the Contractual Overridability of Limitations on Copyright*, 2002, 375 pp.
- * Van Eechoud, Mireille M.M., *Conflict of Laws in Copyright and Related Rights. Alternatives to the Lex Protectionis*, 2003, 290 pp.
- * Helberger, Natali, *Controlling Access to content. Regulating Conditional Access in Digital Broadcasting*, 2005, 317 pp.
- * Guibault Lucie & P. Bernt Hugenholtz (eds.), *The Future of the Public Domain*, Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International 2006, Information Law Series No. 16, 377 pp.

Selected publications in 2006

The following is a selection of the most important international publications by the Institute or its staff members in 2006. Dutch-language publications are referenced in the main part of this annual report.

IViR staff contributed several studies for special editions of *IRIS – Legal Observations of the European Audiovisual Observatory*. Particular mention deserves Van Eechoud's contribution on 'The position of broadcasters and other media under Rome II', a research into proposed regulation on the law applicable to non-contractual obligations in *IRIS plus* (Supplement to *IRIS – Legal Observations of the European Audiovisual Observatory*) 2006-10, p. 1-8. Compared to other industries, the (broadcast) media are more susceptible to claims of defamation, infringements of privacy or of other interests in personality. When such claims comprise international elements, e.g. where a broadcast causes prejudice abroad, or claimants are foreign, a country's rules on private international law provide the answer to three questions. Which court is competent to hear the claim? Which law should it apply? What is the effect of the ruling in other States?

Dommering and Asscher published the results of the 'Code as Code' project in *Coding Regulation: Essays on the Normative Role of Information Technology*, Den Haag: TMC Asser Press 2006. The title of the symposium 'Code as Code' which took place in 2004 in Amsterdam, was based on the book *Code and other Laws of Cyberspace* of Lawrence Lessig of 1999. Lessig's argument is that in cyberspace not the rule of law is the prevailing instrument of regulation, but what he calls 'architecture': the commands that are imbedded in the communication protocols of the Internet and the application software on top of it. Human behaviour is steered by this invisible hand. However, Code is not law, but a (sometimes very strong) tool that can be helpful to shape and enforce the law on Internet.

Bernt Hugenholtz, Mireille van Eechoud, Stef van Gompel, Lucie Guibault, Natali Helberger, Mara Rossini and Lennert Steijger, worked together with Berlecon Research, on a study on the 'Recasting of copyright and related rights for the knowledge economy', carried out on commission by the European Commission. The study covers extensive ground. It examines the existing 'acquis communautaire' in the field of copyright and related (neighbouring) rights, with special focus on inconsistencies and unclarities, and deals further with such subjects as the extension of the term of protection of phonograms, alignment of the term of protection of co-written musical works, the problems connected to multiple copyright ownership, including the issue of 'orphan

works', and copyright awareness among consumers (Chapter 6). Finally, it provides an overall assessment of the benefits and drawbacks of the fifteen years of harmonisation of copyright and related rights in the EU and dwells on regulatory alternatives.

Jan Kabel, together with Frauke Henning-Bodewig of the Max Planck Institute, wrote the International Report for the Annual Congress of the Ligue Internationale du Droit de la Concurrence. The Directive 2005/29/EC on unfair commercial practices of May 11, 2005 exclusively regulates unfair commercial practices which are directly related to influencing a transactional decision of end-consumers and excludes all practices that are neither directed to end-consumers, nor directly influencing a transactional decision of consumers.

This leads to the question whether there are a priori two different standards for assessing unfair commercial practices, one standard for consumers and another for competitors. The report analyses the situation in several European and non-European countries.

At the request of the Council of Europe's Directorate General of Human Rights, Tarlach McGonagle commented on the draft study "Access of National Minorities to the Media: New Challenges", prepared by Prof. Tom Moring. McGonagle had to take into account the latest developments in the area of access of national minorities to the media, in particular with regard to new advancements in the media sector. Furthermore he referred to results of the monitoring bodies of the Framework Convention for the Protection of National Minorities and the European Charter for Regional and Minority Languages while providing the comments. Finally, his comments contributed to the identification of issues where some further reflection at an intergovernmental level would be needed and outline possible steps that the DH-MIN may want to take in further advancing European cooperation on the said issues (Council of Europe, Strasbourg, 20 November 2006, DH-MIN(2006)016).

Lucie Guibault and Stef van Gompel contributed to the ongoing discussion of cross-border licensing of copyright protected works in: D. Gervais (ed.), *Collective Management of Copyrights and Related Rights*, Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International 2006. With the rapid growth of the Internet and mobile telephones, the market for legitimate music delivery services has literally exploded in recent years. Since online music services are accessible across the European Union (EU), the need for multi-territorial licensing that spans throughout the European territory is more acute than ever. In order to avoid liability for copyright infringement, online content providers must currently obtain a licence from each and every relevant collective management society in each territory of the EU in which the work is accessible. Rights clearance for the

exploitation of non-domestic repertoire now occurs via a network of reciprocity representation arrangements between collective management societies. The multi-territorial licensing of on-line music is but one illustration of the difficulties caused by the lack of a coherent system of cross-border licensing of copyright protected works in Europe. For this reason alone, the role and functioning of collective management societies in the exploitation of copyright protected works in Europe should be re-examined in order to develop innovative and effective solutions for the licensing of the aggregate repertoire of works administered by all European societies.

The public domain discussion in copyright affairs remains an important focus of the Institute's research agenda. *The Future of the Public Domain*, a book edited by Lucie Guibault and P. Bernt Hugenholtz, (Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International 2006), takes a broad, information law oriented approach towards the question of preserving the public domain, in which a wide range of interrelated legal questions converge. The presence of a robust public domain is an essential precondition for cultural, social and economic development and for a healthy democratic process. But the public domain is under pressure as a result of the ongoing march towards an information economy.

Together with Thomas Dreier, P. Bernt Hugenholtz edited *European Copyright Law*, Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International 2006, an article-by-article commentary on the relevant European directives and international treaties.

5. Educational activities

In July 2006, the Institute organised its sixth annual Summer Course on *International Copyright Law*, in co-operation with the Eggens Institute for Post-Academic Studies. The course is annually taught in English by internationally acknowledged experts of copyright law, to a select group of practitioners, business lawyers, government officials, and scholars.

Since 2005, the Institute offers a Master of Information Law program, which attracted some 45 students. In 2006 a bouquet of seven specialised courses was provided to students of the Law Faculty of the University of Amsterdam: Information Law, Intellectual Property Law, Telecommunications Law, International Copyright Law, International Industrial Property Law, Patent Law, and the Law on Commercial Communications. Approximately 400 students altogether participated in these courses; more than 42 students wrote their doctoral theses under the supervision of Institute staff. In addition, Institute staff offered an introductory course on Information Law to bachelor law students.

Several Post Graduate Courses were offered on Telecommunications and Media Law. The Institute participated in the Amsterdam Law School Courses in European Business Law.

Members of the Institute also are frequently asked to give guest lectures at universities in other countries.

6. Other important activities in 2006

Sponsored by the Royal Academy of Sciences (Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen) the Institute organised a so-called Academy-Colloquium on 'Open Content: New Models for Accessing and Licensing Knowledge'. The Colloquium took place on 27 en 28 April in the Trippenhuis-building of the Academy in Amsterdam.

In cooperation with Berlecon Research, the Institute organised a workshop on 'The Impact of the InfoSoc Directive on Business Models', which was part of a large evaluation of the Directive being prepared for the European Commission. The workshop took place in Berlin on 9 June. In the context of a concurrent study for the Commission, a small symposium was organised in Amsterdam on 22 September on the 'Recasting of European Copyright Law'.

The so-called Wittem Group, which aims at producing unified rules of European copyright law, convened on 21 June in Barcelona and from 22 to 23 September in Amsterdam. The meetings were organized by the Institute in cooperation with the Universities of Nijmegen and Leiden.

Finally, IViR functioned as a co-organisator of the 17^e ITS-Europe congress *Next Generation Telecommunications Networks and Services*.

The traditional series of Institute Guest Lectures included Masami Ashidate (Tohoku University Japan) on *Legal Protection of databases in Japan*, Anton Ekker (Institute for Information Law) on the constitutional protection of anonymous speech, Inge van der Vlies (Faculty of Law of the University of Amsterdam and connected to the Institute) on *The restitution of cultural goods*, Annetje Ottow (Dutch Telecommunications Agency and Fellow to the Institute) on *The influence of national and European administrative law upon the supervision of telecommunication-operators*, Giuseppe Dari-Mattiacci (Amsterdam Centre of Law & Economics) on *Seeking Rents in the Shadow of Coase*, Gerard Schuijt (emeritus professor at the Institute) on *Freedom of Newsgathering and Intellectual Property Rights*, Jasper Bovenberg (Academic

Medical Centre of the University of Amsterdam) on *Property Rights in Blood, Genes and Data* and finally, on 22 December, Lisa Kuitert (Faculty of Literature of the University of Amsterdam) on *Parody in copyright or literary studies?*

Through different personal unions, the Institute for Information Law is involved in the editing and publication of two leading legal reviews: *AMI* (on copyright, media and information law) and *Mediaforum* (on media and telecommunications policy and law). Institute staff also regularly contribute to *IRIS* – Legal Observations of the European Audiovisual Observatory. Prof. Hugenholtz and Tarlach McGonagle represent the Institute on the *IRIS* editorial board. Mara Rossini is *IRIS* co-ordinator, and contributed a large number of articles.

Institute staff members are regularly invited speakers at international conferences and serve on various international boards and committees in the field of information law. Hugenholtz is editor-in-chief of the *Information Law Series* published by Kluwer Law International, member of the ‘Fachbeirat’ of the Max-Planck-Institut für geistiges Eigentum, Wettbewerbs- und Steuerrecht, München, and a member of the Wittem Group on the Unification of European Copyright Law. Kabel is a member of the Scientific Committee of the International Ligue of Competition Law, Guibault functions as a correspondent for the German based *Computer Law Review International* and is a member of the Editorial Board of the Canadian *Cahiers de propriété intellectuelle*, Bostyn is co-editor of *The Journal of International Biotechnology Law*, Van Eechoud takes part in the International Working Group on Intellectual Property and Private International Law of the Max Planck Institut für Geistiges Eigentums- und Wettbewerbsrecht (München) and the Max Planck Institut für ausländisches und internationales Privatrecht (Hamburg).

7. Documentation Centre

The Institute maintains a sophisticated and well-equipped *Documentation Centre*, which has been set up with generous funding by the Dutch Ministry of Education. The Documentation Centre specialises in (often hard-to-find) international periodicals in the field of information law, and unpublished reports. The Centre also operates an electronic database containing bibliographic information on publications in the domain of information law. The database is available online and free of charge at the Institute web site www.ivir.nl. In addition, the Documentation Centre publishes a current awareness periodical, which is distributed among the Institute staff and subscribers.

